

ANTOLOGIA

Il·lustració inèdita de Roser Bru per a *Saló de Tardor*
(Santiago de Xile 1947)

PERE QUART
Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

ANTOLOGIA

Pròleg de Joan Triadú

Homenatge al poeta en els seus vuitanta anys

1979
EDICIONS PROA

R.461.768

Aquesta primera edició de
ANTOLOGIA
consta de 2.000 exemplars

Frontispici per Roser Bru
Foto sobrecuberta per Toni Vidal

© 1979, Joan Oliver, Barcelona

© Per a aquesta edició, Aymà, S. A. Editora,
Tuset, 3, Barcelona-6

ISBN: 84-209-7841-8

Dipòsit legal: B. 35.232-1979

Pallas, A. G., Tordera, 40, Barcelona-12

D.E.

PRÒLEG

Poeta per damunt de tot (amb el pseudònim prou famós de «Pere Quart»), autor teatral, prosista narratiu, traductor, assagista i periodista, Joan Oliver, nascut a Sabadell a la darreria de l'any 1899, és avui, en la clara ancianitat del llindar dels vuitanta anys, una paradoxa vivent. Mestre de la ironia i de l'escepticisme, és un patriarca d'accents bíblics i medievals, però alhora un conseqüent inconformista. Pessimista radical, no calla ni cedeix, tanmateix, en una mena de predicació civil de les benaurances i de causes humanes ben difícils, com la de Catalunya, a les quals defensa amb la més irreducible i tossuda dedicació personal. Humorista acerb, esdevé consciència arriscada d'un programa social que exigeix l'aplicació sense condicions de la justícia i no admet condicions per a la llibertat. Moralista de cap a cap de la seva obra, obsedit per la crueltat de la mort i de la subjecció humana al pas del temps, diverteix lectors i públic, potser fins els qui flagella. Clàssic en la seva concepció de l'obra, eminent i disciplinat dignificador del llenguatge, assoleix formulacions de renovador i àdhuc d'iconoclasta i tot cercant el que ell anomena «la impossible bellesa» vol que la seva poesia comuniqui la realitat a tothom i en teoria ho aconsegueix. Rebutja els convencionalismes, en fi, però els premis l'estalonen: a la seva obra —el Folguera, de poesia, el 1936, el del Teatre Català de la Comèdia el 1938, els de poesia Óssa Menor i Àusias March, el 1955 i el 1959, respectivament, la Lletra d'Or de 1961—, i a l'home i l'escriptor com un tot, per

l'exemplaritat: el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes de l'any 1970. Així, ell que fou caut i tardà en la publicació, qui sap si amb la convicció secreta d'ésser un incomprès, s'ha vist coronat en vida, més encara que pels premis, amb el respecte, l'estimació i el prestigi de què gaudeix.

Amb aquesta antologia hom ha pretès de donar a un públic que hem de suposar relativament vast i prou divers, la idea més àmplia, més fidedigna i més justa possible, de l'obra lírica d'un dels escriptors catalans més destacats del segle XX. Obra donada a conèixer, en efecte, tard, quan el poeta ja vorejava els trenta-cinc anys, oferta amb una acabada perfecció en la brevetat d'un conjunt cenyit —els vint-i-cinc poemes de Les decapitacions—, no presenta en gairebé mig segle, oscil·lacions gaire marcades en la qualitat. La selecció ha hagut d'ésser feta, per tant, amb uns criteris de panoràmica i de representativitat de tota una poesia, vista històricament.

Les Decapitacions i Bestiari: una època

La poesia de Pere Quart en prop de mig segle de producció, presenta una doble unitat: d'estil i de temàtica essencial. En l'estil l'acompliment és assolit des del primer poema: el mot hi és dens, col·locat «necessàriament» al lloc indicat i tot el poema se sosté sense esforç, recorregut pel mateix impuls, com un organisme vivent. És el resultat de tot un procés, probablement laboriós, en el qual el poeta s'acredita d'expert en l'art poètic i d'home d'experiències en la vida i més específicament en la cultura. La temàtica essencial és evidentment la mort, també des del primer poema. L'existència humana en lloc d'evitar, com un tòpic, el seu límit, hi

és abocada sense contemplacions. L'home és el mateix, ens ve a dir el poeta, a tot arreu i en qualsevol època. La resta són hipòtesis que el poeta no ha descartat mai, en tota la vida, com són la religió, l'amor, la perdurabilitat de les coses, l'esperança humana. Els plans hipotètics no són descartats perquè el poeta no és un «materialista», de vol curt, sinó un lògic, un devot de la raó. L'humor juga entremig d'aquells grans supòsits i del pensament lògic. Fa el joc, ara a l'un ara a l'altre i esdevé ironia i escepticisme, protesta o crit, segons els moments i els atzars, de vegades terribles atzars —dels anys de la vida. Però estil i temàtica són l'un per l'altra com fets a mida. No podia ésser altrament en un artista complet. Si l'estil és definitiu ja des que el poeta es decideix a publicar en llibre, la temàtica es plega, més humana, a les exigències de la realitat canviant i n'explica la història.

L'època de Les Decapitacions (1934) i de Bestiari (1937) que fóra la primera en un altre poeta menys contingut, més illusori, és per a l'obra de Pere Quart la plenitud de recursos, la singularitat del mestratge i una independència gairebé insolent. La seva sàtira és universal, en lloc de basar-se sobretot en la humanitat catalana, com la dels seus antecessors i mestres Guerau de Liost i Josep Carner. En aquest sentit s'acosta més a un altre dels seus mestres, Carles Riba. Pere Quart, però, no ve del simbolisme mallarmeà, que Riba portava al més alt, aleshores mateix, amb Tres suites (1930-35; publicada el 1937), sinó de més enrera: de l'art i la lògica francesos anteriors al romanticisme, amb llur desengany del món, deixalla del barroc, i amb llur capacitat de dotar el concepte amb el vers més limpid i la màxima economia. Aquests designis i la idea del món que comporten fan con-

trast amb el relativisme de l'època, a peu pla de la tragèdia imminent. Pere Quart juga amb aquest contrast, i no en fa un joc.

La guerra, l'exili, el retorn: època pont

Quan esclatà la revolta (la gent designà així, durant molts anys, la sublevació i la revolució combinades) Pere Quart escriví un dels seus poemes més importants, per l'extensió i per l'ambició: l'Oda a Barcelona (1936). Com si tingués present el poema homònim de Maragall, el poeta retreu les contradiccions de la ciutat però confia en el seu esdevenidor. Sota l'aparença del vers lliure el poema s'estructura en una poderosa successió de ritmes interns, d'encadenaments de mots i de parallelismes d'imatges, algunes de les quals relacionen magistralment Pere Quart amb el «discurs» avantgardista:

Els passadissos, llagoters, s'escurcen,
però les sales-rebedor malreben
i les catifes comuniquen
tímides queixes a les espardenyes.

No hi falta tampoc l'enginy irònic que enmig de qualsevol situació caracteritza el poeta:

amb una escopinada
enceguen els senyals d'alarma

En conjunt és un poema crític. La sàtira social i política

s'hi alterna amb els contorns d'elegia amb què el poeta condemna les injustícies i els vicis d'un món passat, esfondrat per la revolució. Però en els avisos i en les comminacions finals adreçats «a la ciutat» el poema ens torna a la intimitat del poeta, a la veu gairebé sibillina, inquietant, que el compromet per dins a esguardar el futur amb la màxima desconfiança.

Saló de tardor, llibre publicat el 1947 a Santiago de Xile, prova, en canvi, la confiança del poeta en la poesia, malgrat que els seus avisos no haguessin pogut ésser escoltats. Han passat més de deu anys i l'elegia predomina, a la manera carneriana, en tot el llibre, tot i les evasions cap a la farsa i la nota burlesca. En la desfeta, a l'exili llunyà, el lirisme sàviament ingenu de les famoses «Corrandes» no amaga el sentiment profund del poeta:

Una esperança desfeta,
una recança infinita.
I una pàtria tan petita
que la somio completa.

El 1948 Pere Quart torna a Catalunya. El reflux que comporta la tornada i la crua realitat quotidiana, s'agregen amb la presència de la mort. El poeta passa a la confessió, dolgut d'ell mateix, las de la confirmació constant, esclatant, del seu pessimisme. Escatològic, fins i tot s'adreça a la seva ossada:

Perquè tu dures més,
reliquia de vori sagrat gairebé,
darrera penyora de l'home
que ara sóc o aparenço.

El títol del llibre al qual pertanyen aquests versos és prou significatiu: Terra de naufragis (1956). Han passat vint anys des del triomf de Bestiari. Tota una edat-pont del poeta, amb l'accentuació concreta de la preocupació religiosa —en les Cinc nades, en la temàtica bíblica que suscita poemes—, i tot és a punt per al robust combat de la vellesa.

*De Vacances pagades a Quatre mil mots:
època de plenitud»*

Cada vegada més, el poeta assoleix el punt alt de la seva lírica parlant d'ell mateix i per la via de la sàtira, de la crítica acerba, fins i tot del sarcasme. Si els títols dels dos primers llibres «descriuen» llur temàtica unitària i els títols dels dos següents feien allegoria d'una situació vital del poeta («tardor», «naufragi»), amb el títol de Vacances pagades (1960), pres d'un dels poemes del llibre, Pere Quart imposa el sarcasme com una condició prèvia a la lectura. En el poema del mateix nom, un dels més significatius de la seva obra, ens diu:

Prendré el tren de vacances pagades.
Arrapat al topall.
La terra que va ser la nostra herència
fuiig de mi.
És un doll entre cames
que em rebutja.
Herbei, pedram:
senyals d'amor dissolts en la vergonya.

Les vacances foren, en efecte, definitives, i amb elles el poeta s'alliberaria de l'angoixa, el sentiment dominant del llibre, justament quan Pere Quart compleix els seixanta anys i Vacances pagades el descobreix a les noves generacions. Comença aleshores un temps de plenitud, d'adquisició de seguretat sota les responsabilitats que li imposa la notorietat pública. Home engatjat, escriptor compromès, els caràcters de la seva poesia es trasmuden en els propis de la poesia social i política aplicable al moment històric concret. Mentrestant, el poeta, «Job d'escaleta» com s'anomena ell mateix, «enveja en secret els grans estils "misteriosos" per als quals no ha estat dotat», com diu Joan Oliver al pròleg a Poesia de Pere Quart (1949). Misteri, secret, sospita, són mots que de tant en tant sorgeixen, en efecte, com una recança o un dubte entre versos que descriuen amb severa contundència, amb estalvi de paraules, un «desengany còsmic a escala d'home», amb mots de Joan Oliver, també, a l'epíleg a Obra de Pere Quart (1963). Entremig d'aquests dos textos —dels millors que es puguin trobar, certament, d'un poeta parlant d'ell mateix— Pere Quart «rompia les cadenes de la formalitat» a la recerca «del desordre creador i la dolorosa inquietud esperançada», com demostra amb la publicació de Circumstàncies el 1968, a més de sortir guarit enfora de la seva angoixa i obrir-se nous camins, distendit, volgudament capaç de recordar, de recordar-se (la infantesa, a «Edat antiga»; l'alletament, a la manera de Guerau de Liost, a «Prehistòria»), de polemitzar («Assaig de plagi a la taverna»), de recollir fets contemporanis, circumstancials, com el títol indica.

Finalment, Quatre mil mots (1977), escrit —llevat d'un

poema que s'havia hagut de publicar a París perquè, deia el poeta, «les mordasses encara ens fan muts»— el mateix any, significa un progrés encara cap a la serenitat, amb molts moments, fins i tot poemes, d'aprofundiment en la meravella, en el mestratge. Una bona part del llibre es compon dels poemes titulats «Decasíl·labs de vell», a propòsit dels quals l'autor parla de la seva «nova manera de fer versos».

Escrits per l'afany de «dir coses», els versos de Quatre mil mots ratifiquen l'eminència de Pere Quart, poeta del mot (com hi ha poetes del vers) en la poesia catalana actual, i no sols en el passat, per ric que aquest sigui, com espero que demostrarà la present antologia als qui desconeguin l'obra completa del nostre autor.

JOAN TRIADÚ

Febrer 1979

I. DE LES DECAPITACIONS 1934, Sabadell

V

L'utile revenu du rasoir.

BEAUMARCHAIS

Antonio, mestre perruquer,
ha sorprès la seva muller
en amorosa baralla
amb un tercer.
I el cap li talla
amb la navalla,
tot cridant: —Traïdora! Infidel!
I tot pensant: —Bonica i barata
obting així una testa model
per a l'escaparata.

VII

*The most incredible thing about
miracles is that they happen.*

CHESTERTON

El poeta vell i coix
de pell eixarreïda com el boix,
pensava i escrivia bocaamarg,
desesperat i moix,
a l'ombra pública del parc.

Com qui engoleix una suau mixtura
la llunyana donzella aprèn ses faules.

Neixen al llavi i moren les paraules
entre la sang i la pintura.

Amb veu ara i adés solemne o prima
ella escandeix els versos i els sublima.

L'atzar acarà una nit el poeta
i la donzella. Llur besar lingual,
llur abraçada estreta,
foren salut, carícia i pecat capital.

De la patètica besada
ell en sortí bell, jove com un patge,
i ella rodonament decapitada.
Sota l'esglai de Déu i del paisatge
el poeta fugí. S'alçà un oratge
inimitable, de balada.

VIII

*Y es cosa clara
que si vas al espejo
verás tu cara.*

PROFECÍAS DE PEROGRULLO

Home alt en cambra petita
prepara navalla i tub.
S'afaita, mes no s'ajup,
i el mirall el decapita.

XI

L'enfant apporte un peu de ce ciel dont il sort.

V. HUGO

L'infant el cavall de cartó
turmenta i mutila amb gest obstinat.
Li escurça les potes, li talla la cua,
li esclafa les anques a cops de martell
i amb llargues agulles forada ses nines.
(L'infant clou els llavis, té rostre de vell.)
Llavors l'abandona per altres joguines.
Se'n cansa i reprèn el cavall mutilat,
car vol escapar-lo. Com bleixa! Com sua!

I brolla la sang invisible...

XII

*Flecta'ls genolls y prega com fill devant lo cap
del pros Josep Moragas, lo nostre general.*

GUIMERÀ

Mort esclava!
Ocell engabiat
en gàbia secular. Ocell nostrat,
orb, eixalat,
vermell de sang i de vergonya.

No serem pas relapses!
L'atàvic escarment
ens servarà tostemps.

Ocell refet, canta, cínic, avui,
la llibertat decapitada.

1932

XV

*Et dixit Judith: Bibam, domine, quoniam
magnificata est anima mea hodie proe
omnibus diebus meis.*

JDT., 12, 18

—Quina roba de nit i quin perfum
que portes!
I aquest collar de perles mortes.
La suau badia de l'escot, la llum
humida de les dents.
Els cabells, niada
de serpents;
i la mirada,
finestra dels desigs impacients.
La pell,
lliri, rosa, clavell,
llet d'ametlles i morro de porcell.

Seductora Judit, mala dona!
Besars a canvi de plaer, moneda,
amor del poble? Tot és u.

I encara

tu

(bona

cara,

veu de seda,

ben estrafet afany)

la primera ton sexe afeixugues

amb la gemma roïna

de l'homei per engany.

Oh, Judit, contra mi,
què remugues?

Doncs encara et diria: botxina!,
si així es pogués dir.

—Ai, les vostres són mires modernes,
car, vejам: qui escapçava Holofernes?

No pas jo. Jo era el braç.

—Braç de mar, o de què?

—Jo era el braç de Jahvè.

XVI

*Quoe cum exisset, dixit matri suae:
Quid petam?*

Mc., 6, 24

Ha dansat com la novícia
d'un concert del Parallel,
obscena sense malícia
i nua com un estel;
el premi és una carícia
i una llesca de pa amb mel.

(Sa mare inquieta l'acotxa,
cobejosa de tec i de cotxe.)

Quan mira l'horrenda testa
damunt plàtera d'argent,
del color de la ginesta
esdevé sobtadament.
L'han de treure de la festa
perquè es troba malament.

(Sa mare, inquieta, l'allita;
no fos cas que hi petés, la petita!)

XVII

*Perros crueles, que non me arrepiento
llamándovos perros en forma de humanos.*

RETABLO DE LA VIDA DE CHRISTO

LI

Avia per telèfon una rialla trista
de pur estil marxista.

Bloch l'anomenen els estranys: jo, Sara.
Qui no la desempara?

Per segar roses la destral us cal,
Adolf, brètol total?

Volava el cap de ma companya
pel cel dels crematoris d'Alemanya.

XXV

*L'homme mange des substances
nourrissantes, et fait d'autres efforts
dignes d'un meilleur sort, pour pa-
raître gras.*

LAUTRÉAMONT

L'escapçament tot just passà de moda
quan arribà la dona sense testa
i amb signe gràfic demanà una soda
al *barman* de camisa deshonestà;
i ella per tal de beure es posà un crani
d'autor anònim i contemporani.

El tumult fou major que la mentida,
però un metge clamà: —L'experiència
del nodrissó que recusà la dida,
del pacient que perd la paciència,
diu que sovint les lleis de la natura
estrafan la política d'altura.

Els déus antics en lates perorates
divulgaren les claus de llurs misteris
i l'endemà, d'incògnit i amb sabates,
rondaven els cancells dels ministeris.
Dues religions impracticables
tot d'una esdevingueren veritables.

—La guerra és art de savis! —féu el sorge
d'esquitllentes mostrant un pòquer d'asos.
Secretament l'anomenat C. Borja
emplenà l'aire de funestos gasos;
es dilataren els amors i els odis
i tornaren els films en episodis.

El llom dels llibres anà fent-se exigü
i calgué revifar la llum nocturna
perquè no tot aparegués ambigu
i fos menys fràgil el cristall de l'urna
on l'home cada dia diposita
l'ínfima xifra d'una fe infinita.

Quan el Jutge Major sortí de casa
després d'una dormida de cent dies,
buidà tres copes, empunyà l'espasa
sota un doll de tremendes flastomies
i assassinà la dona sense testa
una hora abans de començar l'enquesta.

II. DE BESTIARI Barcelona, 1937

CONILL

Conill, per què tems el temps?
La pineda està tranquilla
i tanmateix mous ensems
musell, orella i pupilla.

*—Escolto la veu dels pins,
flairo l'oratge que em fibla
i esguardo vers els camins
de la ciutat invisible
on homes de cor mesell
desengreixen el fusell
que fa aquell pet tan terrible.*

PORC

*Em cal un règim per a amagrir.
La pell em tiba, panteixo massa.
No em moc de casa, menjo a desdir:
és clar, m'engreixo com un garrí
—allò que passa.*

*Però, ara sí:
poques segones, gens de carbassa
i les cent passes cada matí.*

Ja tothom parla de Sant Martí!

VACA SUÏSSA

*Quan jo m'embranco en una causa justa
com En Tell sóc adusta i arrogant:
prou, s'ha acabat! Aneu al botavant
vós i galleda i tamboret de fusta!*

*La meva sang no peix la noia flaca
ni s'amistança amb el cafè pudent.
Vós no sou qui per' grapejar una vaca,
ni un àngel que baixés expressament.*

*(¿I no sabeu que l'amo, un modernista,
em volia succionar els mugrons
amb un giny infernal, cosa mai vista,
que em deixaria eixuta en pocs segons?)*

*Encara us resta la indefensa cabra,
que sempre ha tingut ànima d'esclau.
A mi no em muny ni qui s'acosti amb sabre!
Tinc banyes i escometo com un brau.*

*Doncs, dit i fet! He pres el determini,
l'he bramulat per comes i marjals,
i no espereu que me'n desencamini
la llepolia d'un manat d'alfals.*

*Car jo mateixa, si no fos tan llega,
en lletra clara contaria el fet.
Temps era temps hi hagué una vaca cega:
jo sóc la vaca de la mala llet!*

GIRAFA

Tens el cap petit
perquè la distància
te l'ha empetitit.

RATA-PINYADA

Esparracada,
negra i nocturna
rata-pinyada.

Errant espurna
tost apagada
d'un braserar
on manta bruixa
rosteix la cuixa
d'un ermità.

COLOMÍ

L'home voldria tenyir
les teves ales de sang.
No et paris, colomí blanc.
No paris blanc, colomí.

ROSSINYOL CADUC

—*L'amor em consola
si el cor es fa vell!*

—*La nit està sola;
no cantis, ocell.*

—*La nit, gust de menta
i olor de clavell.*

—*Ton pit se'n turmenta,
no cantis, ocell.*

—*Vull foc a l'entranya,
frisança a la pell!*

—*La lluna t'enganya;
no cantis, ocell.*

LLOCA

*Sóc lloca. El fat ho volgué.
Passejo vexada vint fills de mal ou,
que piulen i folguen amb càndid renou.*

*Airejo la trepa! Amb ull sorneguer
em clissa el gall dindi i l'ànec i l'oca
i criden: —Mireu! Ara ve
la lloca!*

*La vergonya em puny, el dolor m'acuita.
On és ma nissaga? Temps ha que fou cuita:
assaonà el brou,
informà la truita
i a la masovera reportà mant sou.
Així segrestaven i amagaven l'ou!*

*I ara sóc lloca, sóc mare postissa.
Llur folga incessant, llur vil piuladissa,
em cremen l'entranya, res no me'n pertoca.
El fat ho volgué. Sóc lloca.*

*Sofreixo les befes d'aquest veïnat.
Debades prenc aires de greu dignitat
i redreço la cresta marcida...*

*Car sóc l'arbre bord
amb branca de fruita aliena guarnida.
Car sóc la misèrrima dida
eixuta de llet i d'amor.*

DIPLODOCUS

*Paleontòleg erudit,
si m'encares els teus focus
em rescates de l'oblit.
T'ho demana un diplodocus
que no sap com fou bastit.*

MOSQUES I MOSQUITTS

La natura
diligent ens procura
una bèstia
per a cada molèstia.

Si a les fosques
ja no piquen les mosques,
hi ha els mosquits,
que treballen de nits.

MUSCLO

Anà perden la salut
de tant beure a doble queix.
Fou enterrat en taüt
amb fons d'un arròs amb peix.

OSTRA

Gargall de sirena!
(Àdhuc tapadora
té per higiene
cada escopidora.)

JO

*Se m'arrapen conquilles a desdir,
creixen arreu de mi
moltes estranyes.*

*He naufragat temps ha
i resto encara sentimental illús
al cul de sac de les antimuntanyes
des d'on pretenc la mà
enguantada de bus
que em desperti la pell i les entranyes.*

Alfons de Francesc i Joan
d'Agustí amb la seva família.

La seva família.

El seu amic i company de la guerra.

La seva dona i els seus fills.

La seva dona i els seus fills.

La seva dona i els seus fills.

III. ODA A BARCELONA 1936, Barcelona

Barcelona.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Barcelona, ciutat de la guerra.

Milers de finestres i cors
t'esguarden com bulls i et regires.

La nit s'atarda.

Els coixins esventrats de la memòria,
la flama del teu somni,
la sang nova del crim,
la infàmia morta, el clam i la barreja!

Barcelona!
Barcelona, ferida i eixalada.
Repiquen les campanes soterrades,
volen les creus,
ocells d'incert auguri.
Els murs suporten voltes invisibles,
fumeres, panys de cel,
roba blanca de núvols.

D'aquí estant, Barcelona,
el tumult és ordre.
L'or pàl·lid ni respira.

Bressen els asfaltats
deliris de les rodes inflades de tempesta,
veles terreres i envilides.

Barcelona,
els teus fills no t'acaben d'entendre,
bruixa frenètica,

matalàs d'esperes.
Escabellada, ronca,
perds la vergonya i la senyera,
però et guanyes la vida,
entre la mort i la follia.

Danses encara
i et pentines un xic amb les estelles
i maquilles tes nafres amb pólvores i cendres.
Però fills teus et deserten,
els que aviciaries massa,
enguantats, clenxinats,
patriotes ha ha!
No et reconeixen sense el teu posat
de monja llamenca.
Et maleeixen
quan ja no ets polida, oficiosa,
inscrita en el joc brut de la riquesa
dels favorits i les bagasses.

Barcelona, cantes
una cançó maligna que ens eixorda
i despertes els altres que ja arriben,
davallen, s'apleguen;
després pugen
com un torrent contracorrent,
Rambla amunt,
Passeig de Gràcia amunt.
Xiulen, flastomen, s'empentegen,
ullen estades senyorials,
persianes porugues, barrots tremoladissos,

portes que es clouen subreptíciament.
Riuen els homes del carrer
i es destrien en escamots
que esfondren reixes,
comminen ascensors perquè s'afanyin,
invaliden panys dobles;
amb una escopinada
enceguen els senyals d'alarma.
Els passadissos, llagoters, s'escurcen,
però les sales-rebedor malreben
i les catifes comuniquen
tímides queixes a les espadenyes.
Els balcons s'esbatanen
i entren alenades goludes de carrer,
sang, bruel, pols,
llambordes dreçades a cops d'ungla furiosa.
Fueteja el serpent,
fibla la llum el llarg llampec vermell:
«Estatge incautat per les Joventuts Revolucionàries».

Barcelona,
rumbeges el barri aristocràtic
amb roba proletària.
Somriu amb urc, amb impaciència
la gent nova i jove.
Ai ton capritx fill de l'antiga enveja,
que finalment caldrà que ofeguis!
Sofrí tant!
I no pas fam o nuesa:
l'exaltació xarona del privilegi.

La vanitat erecta.
L'atzar estult.
L'oprobri de la beutat antiga.
La pau de l'ànima
bescanviada per monedes i voluntat esclava.
El treball prostituint-se
en les cambres secretes del negoci,
enllefiscant-se
en les llacors del luxe.

Els crisantems, les clavellines
de les floristes mamelludes
tenen set i migranya.
Les roses, ai! les roses
enyoren el marcir-se
en aires capitosos.
La Venus de Clarà, a la gatzoneta,
no ha perdut ni un cabell,
mes té una piga tendra a l'anca esquerra.
Els coloms volen i peonen
com espectres preciosos
d'un àngel mort,
dels temps que tristament plovia lluna,
i alzinetes d'argent i baladres nafrats
protegien besars i mans nuades
per pactes de desig i juvenesa extrema.

Tanmateix, Barcelona,
la mar no et deixa i et gombolda.
Allitaràs tos sofriments
en falde suaus i tombes provisòries

on operen amb punya
les forces dures de la renaixença.
Al cap d'anyades
t'arribarà l'eco:
sospirs, gemecs, renecs, esclats,
sanglots, udols, xiscles, esclats!
I ja tindràs l'himne triomfal
sota la bandera de la quàdruple flama.

Barcelona:
pairal ciutat de Catalunya,
de València i les Illes.
Les comarques
gerdes, eixutes, alteroses, planes.
Màquines i collites.
Tiges en estol,
bestiar i aigües submisos.

Barcelona,
esdevindràs, si vols, la capital altiva
d'una pàtria novella de rels velles,
quasi feliç, penosament fecunda.
Mestressa sobirana,
sola en ton clos obert com una rosa
dels vents, als vents de mar, de terra!

Barcelona, contempla't.
Barcelona, no cantis.
Ausculda aquest cor teu que s'escarrassa a batre.
No et deturis. Plora una mica cada dia
quan la Terra comença

un altre tomb, ullcluca.
A poc a poc, no et distreguessis
amb les fulles que el vent requisa als arbres.
Ni amb el presagi de les ales noves.

Treballa. Calla.

Malfia't de la història.
Somnia-la i refés-la.

Vigila el mar, vigila les muntanyes.
Pensa en el fil que dus a les entranyes.

LISTA DE ALGUNOS DE LOS AUTORES

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

IV. DE SALÓ DE TARDOR Santiago de Xile, 1947

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

INSTITUTO VENEZOLANO DE LA LINGÜÍSTICA

Instituto Venezolano de la Lingüística

Autores: Alfonso Reyes, Juan Ramón

que se publica en la revista de la Lingüística

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

Alfonso Reyes, Juan Ramón

LLETRA D'ASSASSÍ PER AMOR

Llavi, llavi, llavi blanc,
ull quiet i mà colltorta,
benamada Marta morta,
com pots viure sense sang?

Calenta, tot seguit freda
i espessa com el vi dolç,
la sang tenyia la seda,
la fusta del banc, la pols.

T'enganyen. No són prou savis
els metges per a tornar-te,
benamada morta Marta,
la sang —i la mel— als llavis.

INFINITA FORTUNA DE LA SANG

Infinita fortuna de la sang.
Amor, aquesta força imperiosa
que es refà, com la mar, en les tempestes.
Miracle, joia, servitud del fang,
dolcesa furiosa
dels ulls, dels llavis, de les sines testes.

Sospirs amb pauses de cançó,
desig del gaudi, gaudi de l'espera,
tumult, victòria i abandó.
Amor, veu poderosa i mentidera,
palau dels somnis resplendents i estança
penombrosa del plany i la recança.

Tot el verí d'aquesta mel,
d'aquest sangprès la coïssor suprema,
la revessa metgia d'aquest fel
i aquella set que l'aigua fresca exalta,
¿qui no els sofreix, qui no els voldria espremer
i ben xuclar-los, aprimant la galta?

I la tendresa, ventijol humit
—ales de la tendresa—,
polsim d'amor i noble embriaguesa;
el sentiment a mitges i el sentit;
coixí de pètals sota la rosada,
secret vespral en innocent albada.

L'amor dels somnis, tanmateix!
Aquell portent sublim i sense minva
que crea com un déu la seva fama,
el gaudiment que el peix,
la corona que el nimba,
la veu innumerable que l'aclama.

Per als mortals un altre amor
de flama o brasa que s'ablama encara,

demà ja trista, vers l'enyor
i vers el frau i la pobresa avara
i la recança altiva
—corrent amarg que ve de l'altra riba.

Però hi ha el temps, Senyor, aquell temps
quan els sentits acorruats s'avesen
a tants plaers extrems
i a tants prodigis de rosada argila
entre miralls impacients on besen
els amorosos de flagrant pupilla.

I, sota el cel, aquell voler, convex
clavell de fina porcellana,
cristall pel bleix, micròfon pels batecs.
Branda bleït de febre vana
i amb l'ombra secreteja
d'ocells carnals, que ens fan enveja.

La cambra de l'amor serà la nit.
Amarà les molleses i les brises;
l'asserviment del llit.
Els llacs d'aigües submises,
el trèvol i la gespa de les prades,
les branques dels fruiters mig decantades.

És aquesta la nostra eternitat!
Déu vetlla el breu camí, l'hora fecunda
i el mal àngel els sembra de pecat.
S'empara la follia vagabunda

d'instants que el goig afua i accelera,
i el pensament eixampla com l'esfera.

Miracle, joia, servitud del fang,
dolcesa furiosa
dels ulls, dels llavis, de les sines testes.
Infinita fortuna de la sang,
Amor, aquesta vida imperiosa
que es refà, com la mar, en les tempestes.

LA DONA DE LA NIT ALTA

Espera'm. Apaga la llàntia.

Sobrevolò mon llac de memòries.
Camina. Les mans són mes ales.

La fosca no aprèn a besar-me.
Llenço la clau de l'alba.
La nit estalvia mirades.

Dormiré de costat amb l'aurora
presonera de llunes tardanes.

Silenci de grills que callen.

No vull res, deixa'm sola.
Apaga la llàntia.

Nit negra, nit blava, nit blanca.
Nit blava com mar dessalada.
Nit negra com aigua secreta.
Nit blanca com neu endolada.

És el bleix de les herbes no verdes
que es vesteixen de verd en llevar-se.

Una font somnàmbula.

Mira el cel i veuràs les esferes
rodant i rondant com les feres de gàbia.

Els viatges s'encalcn pels aires...

La fosca comanda.
Car la llum colorada del dia
és el somni només de la nit fatigada.

Bona nit, nit alta.

NIT FINAL

Negra mar, taverna i llit
dels estels abominables.
Les nits no són per als àngels.

Torneu-nos el paradís.
Mireu-nos el palmell ample
i les dents sense vernís.

Sang i sement. Font eixuta.
Llàgrimes d'aigua de pluja.
Mireu-nos l'orella gran.

Put la tenebra estantissa,
les mares, martell en mà,
vetllen infants de terrissa.

Els tres àngels de la nit
juguen a cartes,
perden les ales
a la taverna dels dofins.

Rialla de cec. Escuma
negra de mar. Nit final.
De minves morí la lluna.

VENTALL DE VIDUETA

Nit de mig dol, cendrós pujol.
Auleda violeta.
Llac d'estany. Enllacat
estany de plata mat.

Quin núvol tan escàs
enlleganya la lluna!
Un altre, cel amunt, dibuixa un fris
que ha resseguit un ocellàs.

El gris és la fortuna del país.

Balustrada de pàl·lids granits,
on es recolza i es rovella el temps.
La dama i el galant,
pàl·lidament vestits,
ploreu el dia de la nit estant.

Ventall de vidueta.
Gronxa't, enyor, enyor, descansa
mentre l'amor et fa l'aleta
i traça un pas de dansa.

Nit de mig dol, de mig amor.
Amor cendrés de brasa mansa
i flama violeta.

EN EL PARAVENT D'UNA DAMA QUE SEIXANTEJA

Solemnes verdors. Frescors de peresa
en balmes on veus llagoteres
sospiren: amor! On líquens suporten
espasmes lentíssims. On ombres humides
aombren els sauris somorts.

L'altra riba és sempre més bella:
fraudulosa pintura
de frèvol paravent.

Els llacs, tanmateix, que poètics!

La calma es desvetlla.
En silenci mesuren els ecos llurs vols.
Malavegen insectes.
De les fulles lirades
es restaura per màgia el vernís.

Hi ha densa gruixària d'encís.

Palmeres de lluna invertida pentinen
les míseres ones de mel.
La llarga carena bressola l'enyor de la mar.
Put a lloure l'enveja de sal.

Sabonosa calitja.
Pinzellades d'escuma
a l'anca del cel fatigat.
L'heura antiga
engavanya ruïnes intactes.

Ai, las!

El mirall de tu i jo. La besada
de fada saliva i el rem
que sanglota i degota en secret.

LA INTRUSA

Entres en el meu somni amb una torxa.
Al teu voltant ombres servils.
Restes immòbil, muda,
i, sense veu, vas retraient-me els crims.

Parla si pots! Flagella'm
amb tots els noms que han batejat mes nits.
I si no pots, ix de mon somni.
Tem l'alba amb sos mastins.

Qui ets? Ulls d'escurçó, boca desfeta,
galtes d'infern i front mesquí.
Reina potser d'una contrada morta
o filla borda d'un pecat sublim.

Les ombres que comandes es redrecen.
No les aquisissis contra mi!
N'hi ha de tímides, obeses,
i altres d'ossudes allargant els dits.

La torxa lluu com un desig infame,
verd lúbric, groc covard, blanc fonedís.
Cerquen ulls i miralls les ombres cegues.
Tu, llur mestressa, calles i somrius.

Sembla que avancis! Com si t'ajupissis!
I les ombres aturen llur respir.
Qui ha estat? D'on ve tanta rialla?
T'esmunys rígidament dins el meu llit.

Ix de ma nit! Retorna'm la tenebra!
Tem l'alba amb sos mastins!

La febre va pujant, puja la febre
a remolins, a remolins.

IDIL·LI

No t'acostis de puntetes,
que el silenci em fa estremir;
qualsevol es pensaria
que tirem per mal camí.
No m'abracis la cintura
si no vols fer-me sofrir:
una nit tan xafogosa
i acotxar-me encara així!

¿Per què em mires com un enze
o un que dugui massa vi?
Ai! No em besis a la boca,
que em despintes el carmí.
Més valdria que em parlessis
de la guerra del carlí.

Els joves d'avui en dia
gasten aires de botxí,
talment com si t'amidessin

per donar-te un què sentir.
No m'arruguis la faldilla,
planxada d'abans d'ahir.
Per què em palpes? No m'arrambis
a la soca d'aquest pi.

Em dic Lola, sóc fadrina,
tinc setze anys, però de mi
ni veïnes ni parentes
no en bescanten ni un bocí.
La mare temps ha que és morta
i el pare és al Potosí,
i ara visc amb una tia
que no es cansa de tossir.

Tinc una germana monja,
un germà boig i un cosí
que una vegada, per Pasqua,
en aquest mateix jardí
i també de nit, com ara,
que no es movia ni un bri,
va ensenyar-me la manera
de jeure sense dormir.

ROMANÇ MISERABLE

L'été c'est moi.

J.-P. SARTRE

He passat l'estiu
vora l'ona amarga
en un poble blanc
com una mortalla.

La sorra és polsim
de cendra esventada
i en el baterell
hi ha tanta ressaca
que a l'hora del bany
s'hi neguen les dames.

El carrer major
té les cases falses:
darrera els cancells
no hi ha sinó l'aire,
la brolla d'ermot
i un rec que desguassa.

La sala de ball
és una bescambra
amb dos ulls de bou
de reixa encreuada.

Dalt del campanar
hi ha dues campanes:
l'una toca a morts,
l'altra a maltempsada.

De dies el sol
fa unes ombres rànçies;
la lluna, de nit,
put com un formatge.

El dilluns és lleig,
el dimarts és magre;
el dimecres, fosc;
el dijous, macabre;
i el divendres tan
trist com el dissabte.

Diumenge al matí
el nunci proclama:
«Sàpiga tothom
que avui a la tarda,
si no hi ha entrebancs,
arriba la passa».

Adéu, poble, adéu!
Adéu, adéu, platja!
He passat l'estiu
vora un mar de llàgrimes.

CATALUNYA

Sola, malalta, esparracada, muda,
un altre cop, encara jove, esclava.
La volta de ton cel, com sempre blava,
sostre de tes presons esdevinguda.

Ara et retreu ton somni de vençuda
que no vas ésser, com et pertocava,
escometent tos enemics prou brava,
emparant ton honor gaire tossuda.

Neta et veuràs de tos pecats un dia
per tanta sang i tanta llunyania,
per la vergonya i per l'enyor dels teus.

Com saba pacient sota l'escorça,
més pura revindrà l'antiga força
que ja es desvetlla d'amagat dels déus.

Roissy-en-Brie,
març de 1939

CORRANDES D'EXILI

*Una nit de lluna plena
tramuntàrem la carena,
lentament, sense dir re...
Si la lluna feia el ple
també el féu la nostra pena.*

*

*L'estimada m'acompanya
de pell bruna i aire greu
(com una Mare de Déu
que han trobat a la muntanya).*

*

*Perquè ens perdoni la guerra,
que l'ensagna, que l'esguerra,
abans de passar la ratlla,
m'ajec i beso la terra
i l'acaronó amb l'espatlla.*

*

*A Catalunya deixí
el dia de ma partida
mitja vida condormida;
l'altra meitat vingué amb mi
per no deixar-me sens vida.*

*

*Avui en terres de França
i demà més lluny potser,
no em moriré d'enyorança
ans d'enyorança viuré.*

*

*En ma terra del Vallès
tres turons fan una serra,
quatre pins un bosc espès,
cinc quarteres massa terra.
«Com el Vallès no hi ha res».*

*

*Que els pins cenneixin la cala,
l'ermita dalt del pujol;
i a la platja un tenderol
que bategui com una ala.*

*

*Una esperança desfeta,
una recança infinita.
I una pàtria tan petita
que la somio completa.*

Roissy-en-Brie,
abril de 1939

EL FREU

¿Encara s'esbadellen les albes lluny de mi
en el país feliç a on mena
un paorós camí,
sense rodera ni petjada lleu,
com d'aigua tèrbola i serena?

Jo, mentrestant, travesso el freu,
peu nu dins una barca que s'emplena
d'aigua tenyida per la sang
dels qui sofriren sense pensament
d'amor ni d'odi la darrera pena,
guerrers de rostre blanc
entre l'atzar i l'espavent,
només amb l'arma del lament.

Tota la nit dintre mos ulls oberts
a estels inerts, a llunes foses,
a sols extints camí d'albes moroses,
a inferns glaçats temps ha deserts,
a tanta nit, a tanta llum nonada,
a tanta mort a nova mort damnada.

Les ombres moren i reculen vers
l'ombra les clares vides.

Oh, blau, oh blau pretès
vivent només en les humanes crides,
indeleble i suau com el no-res!

Saint-Cyr-sur-Morin,
setembre 1939

FRAGMENTS D'UN RETAULE

Els homes, inquietes columnes temporals,
suporten aqueix temple pertot cenyit d'abisme
on sia la tempesta. Els déus pinten amb calç
les nafres de la fama i els crims de l'heroisme.

Muntats en zebres dòcils, reixades com presons,
els generals desfilen. Somriuen endebades
a multituds insomnes que obliden llurs penons,
mantells que esparracaren de reines immolades.

Les ombres són mestresses. Gombolden cautament
les terres invisibles, les selves incolores,
l'orbesa de les aigües i els vels del firmament,
les llunes ajocades i el son de les aurores.

Els dracs en llur espluga, ullclucs només d'un ull,
sòpitament esperen que pellen llurs ferides;
i a rítmiques gambades, extenuats d'orgull,
recorren les planures ocells d'ales cosides.

Incendis sense causa, distants com un estel,
designen les venjances del fred i la tenebra:
el fred que ens intimida com un menyspreu del cel
i aquesta nit tan falsa darrera la palpebra!

Del mar munta la queixa, com un alè de sal,
pel seu destí maligne de vida que es malversa
en el furor salvatge que bat el litoral
o en el naufragi estòlid on tant d'horror s'esmerça.

Els càntirs que servaren l'essència de les deus,
la fulla envernissada, mirall de la pastora,
el mur que registrava la veu dels tornaveus,
l'escriny on envellia la perla vividora,

esbocinats, marcida, tot runa i esbotzat!
La dècada damnada féu sembra de deixies.
Restà només illesa l'antiga soledat
de l'home que devora bocaterrós els dies.

1945

INFANTS

La vida ran de pols i les mirades altes,
seda tèbia de neu i llot fresc a les galtes.

Esperança i enveja, els picarols del cor;
infidels com el temps, sobtosos com la sort

(o com la mort); mesquins i jugadors, infants,
fraudulents i secrets, o pròdigs com soldans;

terroristes de sol i ressol als jardins,
porucs de nit deserta; impàvids assassins,

de roses i libèl·lules; mercaders d'afalacs,
de dolçors viciosos i de llet embriacs.

La voluptat furtiva del xipolleig i el fang,
insabuda promesa de l'amor de la sang!

Disfresses de tempesta, ornament del dolor,
pintura de la llàstima, marea de la por,

les llàgrimes sonores i arteres i abundants,
les armes de llur guerra civil contra els gegants.

TRANSPLANT DE NAUFRAGIS

Que de terra separeu celos de l'altres
entre plapis de vent i plapis
sota l'aura d'un sol, d'un cel
i propi de vent i cel.

Quatre celos, que separen de vent i cel.

V. DE TERRA DE NAUFRAGIS Barcelona, 1956

Que separen de vent i cel, de vent i cel.

Que separen de vent i cel,
sota l'aura d'un sol, d'un cel
i propi de vent i cel.
Que separen de vent i cel,
sota l'aura d'un sol, d'un cel
i propi de vent i cel.
Que separen de vent i cel,
sota l'aura d'un sol, d'un cel
i propi de vent i cel.

Que separen de vent i cel,
sota l'aura d'un sol, d'un cel
i propi de vent i cel.
Que separen de vent i cel,
sota l'aura d'un sol, d'un cel
i propi de vent i cel.
Que separen de vent i cel,
sota l'aura d'un sol, d'un cel
i propi de vent i cel.
Que separen de vent i cel,
sota l'aura d'un sol, d'un cel
i propi de vent i cel.

COMPLANTA DE NADAL

Que és trist aquest retorn de l'Infant
entre plagis de cors angèlics,
amb luxes d'or fals, falsos reis
i preguera automàtica!

Pobre Infant, què esperes de nosaltres?
Pau i amor, segons diuen.
Doncs mira, mira!
Oh, vinguessis enguany disposat al miracle!

Som homenics caiguts i cecs,
arrapats a la mísera vida, de fe cruel,
que ens urpim sovint els uns als altres,
a penes enduts per l'instint de felicitat,
el somni que ens ve de l'Edèn
i que sempre ens enganya.

Infant, ja tothom ha oblidat el Messies;
hi ha cent veus que estraïen hàbilment
la seva Paraula.

Infant,
tu pots retornar-nos al Jardí
per la drecera sense paranys ni proves.
És suprema la Creu i sublim la Sang teva,
però la Gràcia és tan fàcil!
I el Do, més diví.

Aleshores, Infant,
¿per què no ens ungeixes, com per joc,
amb les mels eternes
de la teva Innocència?

Infant rosadenc, somrient,
Déu petit,
per què creixes?

RACCONTO

Hi hagué un primer Pessebre
obscur i cautelós,
d'anunci restringit
a una dotzena de pastors
i a tres exòtics especialistes.
Jo m'hi trobava i he de confessar
que tots guardàrem el secret,
intimidats per una meravella
sense esclat ni aparença,
tan mísera i somorta com això:
a un matrimoni errant i pobre
li nasqué el primer fill
en el racó d'un porxo.

Però hi havia aquella nit pertot
una claror que ens animava,
com una alba abans d'hora.

I el Nadó no plorava,
i ens mirà a poc a poc,
amb una força trista
que ens desassossegà:
com si ens veiéssim enxampats
en malifetes o en mals pensaments.

És cert que algú havia vist un àngel
i un estel amb ròssec.
Jo no recordo ni l'estel ni l'àngel
(Només un xic les gales deslluïdes
dels viatgers, que em sembla que eren quatre,
i llur seguici;
ens repartiren uns pastissos
fats i salats alhora).

Els petits es fan grans.
I jo aleshores no era sinó un sagal;
tot just sabia
fer bronzir còdols amb la fona.

Al cap de temps i temps
s'aclariren les coses
terribles i admirables d'aquella nit primera.
I avui ja ho diu tothom:
si l'Infant nasqué trist
és que llegia la història de demà.

I els homes prosseguiren les guerres de costum,
però restà la fe petita
com un pessebre al passadís.

Jo aleshores només era un sagal
desconfiat i bròfec;
ara, pel març, compleixo
mil nou-cents setanta anys.
I no em voldria pas morir,
que això tot just comença.

INFERN DE POLÍGAM

*Tots els meus amors
finiran un dia
en crits de socors
i esguards d'agonia.*

*Venut cada atzar
als pitjors presagis,
vaig per alta mar,
terra de naufragis.*

*Amb l'abisme obert
arran dels meus passos,
penaré en desert,
lluny de veus i braços,*

*únic condemnat
inimaginable
d'un infern glaçat
sense ni diable.*

*No ho veuria escrit,
si tot fos mentida,
al fons de la nit
de la meva vida.*

SUÏCIDI EN EL POU

El llibant segat es rompé
i oblidaren la deu profunda.
S'hi llançà el foll somiador
i ara hi somia i se n'inunda.

Tothom en diu o en pensa mal;
i amb veu de sant clama el ministre:
—La seva set era infernal!

El cel, astut, el glorifica
amb la corona del brocal.

EL GUANY

Res no he perdut,
que res no posseïa
qui arribava invàlid i nu.

Però he guanyat a poc a poc, de pressa,
rovell d'enyors, peresa acovardida
i una mesura rasa d'incerteses
on cerca brins la desmenjada fe.

LES CENDRES

Son o somni de la vida.
(Les cendres vindran després.)
Ara la nafra és oberta
alhora humida i ardent.

Mentre la humitat em prengui
seré vostre, sentiments,
dolor; vostre, llum, distància,
ombres de somni vivent.
Eixuta escuma de somnis
oblidats per sempre més,
un dia vindrà la cendra
filla del desig darrer...

Sembraran a les palpentes
fantasmes de pas secret.

Ara ja sembren les cendres,
sement de no-res, al vent.

NOÈ

Noè mira, poruc, per l'ull de bou.
L'aigüat no amaina.
Ja es nega el pic més alt de la muntanya.
No es veu ni un bri de verd,
ni un pam de terra.

*Senyor, per què no atures aquest xàfec?
Minva el gra i el farratge
i les bèsties es migren a les fosques;
totes —te'n faig aposta—
deuen pensar el mateix:
I mentrestant els peixos se la campen!
Jo tampoc no m'explico el privilegi.*

*Ja no donem abast tapant goteres;
i en dos indrets de la bodega
la fusta m'ha traït: traspua
a despit del betum.*

Fa trenta dies que plou massa!

*Noè cercava el cel per la lluernia
i veia la cortina espessa de la pluja.*

*La família, ho saps prou, no se'n fa càrrec.
Els fills em planten cara, rabiosos,
les nores xafardegen i no sirguen,
els infants, sense sol, s'emmusteeixen.
em fon, de pensament, amb la mirada.*

*Tanta humitat no em prova:
garratibat de reuma,
I la dona, ui la dona!
què valc, Senyor?
I, a més, el temps pesa qui-sap-lo:
ja en tinc sis-cents de repicats!*

*Prou mullader, Jahvè, repensa't!
Que el bastiment, de nyigui-nyogui,
poc mariner, sorti d'una drassana
galdosa, a fe!
i el costellam grinyola, es desajusta.*

*No m'ennaveguis més, estronca
les deus de la justícia
i engega el sol de la misericòrdia!
Ja fóra hora d'estendre la bugada!*

*Ben cert que ets Tu qui fa i desfà les coses;
i per amor de tu suportaré el que calgui.
Només volia dir-te
—i sé perquè t'ho dic—
que aquest país no és per a tanta pluja,
i el llot no adoba res:
cria mosquits i lleva febres.
Caldrà refer els conreus i escarrassar-se.
Som quatre gats malavinguts
i me n'estic veient una muntanya...*

*Vingué aleshores un tudó tot blanc,
però ensutzat de colomassa,
i s'aturà a l'espatlla dreta
del vell senyor almirall,
el qual, amb la mà plana,
oferí quatre veges a l'ocell amansit.
En aquell temps ningú no s'estranyava
de res.*

Vegeu la Bíblia.

GUIÓ

Sacseja una tempesta
la vall soliuu.
Un vol d'àngels herètics
balla una giga.

La núvia, que era gerda,
s'ha tornat rànica.
El nuvi s'entregira
i diu: «No, pare!»

El contrabaix bruela
paraules fosques
per ofegar els eructes
que fan les trompes.

La sogra es parapeta
rera la imatge
d'una santa Clotilde
policromada.

Un tudó d'ala negra
ratlla la pluja
amb una ziga-zaga
de signatura.

Quan la núvia es desmaia
passa el Maligne
i li estreba les vetes
de la cotilla.

El guardabosc del comte,
feixuc de pana,
fornica amb la mestressa
de Casamada.

Els padrins s'acaloren,
les dames piulen;
l'aram de la safata
passa i no dringa.

Xipolleja pel claustre
l'ànec romànic
damunt la tomba buida
d'un protomàrtir.

I el jutge descavalca
d'una euga verda,
amb les proves escrites
de la innocència.

Ja tanquen les maletes
de pell de truja.
Pel coll de les trompetes
raja la pluja.

INTERIOR

El botxí dina en silenci,
el botxí pensa en la feina.
La seva dona se'l mira;
els fills mengen amb presses.

El botxí beu en silenci.
Baixa de la claraboia
una llum de lluna freda.
La dona sempre dreta.

Els dos germans són rossos;
riuen entre ells en silenci.
La dona despara taula.
El botxí pensa en la feina.

Els fills del botxí s'escapen
a l'ermot de l'eucaliptus.
El botxí pren cafè amb gotes
d'esquena a la finestra.

La dona renta i eixuga
amb aigua salada i cendra.

El botxí fa un eructe
i encén una caliquenya.

Els infants juguen a selva
entre llaunes i runa;
el gran apunta amb la canya
i l'altre estrafà la hiena.

La dona passa l'escombra
amb una fressa seca.
Més endins sona el rellotge.
El botxí pensa en la feina.

La dona escup a l'aigüera.
En mànigues de camisa
i en un balancí de lona
el botxí dorm la sesta.

Els infants compten estampes.
La dona sempre dreta.
El silenci no es detura.
El botxí somia feina.

LA INFERMERA

Hi havia una infermera
blanca i daurada,
amb cara d'àngel dels millors que ens pinten
Somreia sense esclat, quasi severa,
anava carrer avall, dessota acàcies,
abril endins;
mirava el cel amb blaves nines.

I l'amic al costat, mig pas enrera,
que li estrenyia el braç
alhora amb compte i amb afany.

La verge rossa caminava
cap a la feina sense espera,
alada i tensa, mansament esquivava
a la paraula imploradora
del minyó bru i escabellat
que volia frenar-la i retenir-la.
i fer-li entendre ara mateix, aquí,
que ell i ella ho eren tot:
l'aigua i la set, la terra,
el foc i la farina,
l'alè sagrat dels morts,
la vida nova,
la sang del cor
i la follia sempre encaminada
del sol pecat fecund.

«Estimem-nos, Adela!»
Però la noia era infermera
i es feia tard.
Greument enjogassada
en un deure estantís
volava gairebé, desalenada,
cap a la feina,
cadell estòlid, vana maquineta.

OSSADA MEVA

Vius en l'estreta tenebra
de la meva presència total
revestida i regada
per serveis i matèries
també meus, jo mateix tot plegat.

Ossada meva,
que em sostens i em dissenyes,
encara no buida
ni estel·losa o eixuta.
Riquesa minera
colgada en argila sucosa;
solidesa meva,
certitud invisible
en el sagrari del crani
i en la reixa del pit
(que en les mans es publica i detalla
tan útil i activa;
servil, sobretot en els passos);
i en l'anella central
on s'alberga i recolza
un misteri que dóna molt joc.

Ossada meva,
no t'he vist i només et conec
per damunt el cuir i la polpa,
però em fio de tu i recalco
l'ànima mateixa

en aquest bastigi travat.
(T'he de dir que a vegades em sento
trist presoner de la teva duresa
farcida de cor i altres blans requisits.)

Ossada meva,
quan la mort et despulla
de batecs, regadius i substàncies,
et refàs i reposes
llargament en la higiene penúltima.

Perquè tu dures més,
relíquia de vori sagrat gairebé,
darrera penyora de l'home
que ara sóc o aparenço.

PORTADA DEL LIBRO

(Foto: M. G. G. G.)

Segunda Edición, con el Prefacio
de la Segunda Edición

El Libro

VI. DE VACANCES PAGADES Barcelona, 1960

El Libro

(Fotografía: M. G. G. G.)

El Libro

(Fotografía: M. G. G. G.)

El Libro

(Fotografía: M. G. G. G.)

(Fotografía: M. G. G. G.)

El Libro

(Fotografía: M. G. G. G.)

(Fotografía: M. G. G. G.)

(Fotografía: M. G. G. G.)

(Fotografía: M. G. G. G.)

PREGÀRIA DE GENER

(Ritu occidental)

Sou els Tres, sou els Tres
Viatjants de Comerç.

El Ros,
xampany i capons del Prat.

El Negre,
perles i abrics d'astracan.

El Blanc,
artefactes i cotxes cromats.

Salveu la Cristiandat
de l'Infern amb balanç magre.

Oremus...

(Resarem un parevostre
pels qui van errats de comptes
i per llur conversió
a la sagrada àrea del dòlar.)

JOC

Navego contracorrent.
Hi vaig quan en tornen.

Abans de pensar em repenso.
Ploro i somric en silenci

Cerco l'anell que he perdut
allà on hi ha llum i bonança.

Tutto ch'altrui aggrada me disgrada.

Quan puc, discrepo.
Per exemple:
no dic «figuera de moro»
sinó «nopal».

I per a perdre'm la vida
treballo cada diumenge.

Moribund festejaré
—si m'ho permet la família
i la resta dels poders—
el meu natalici.

LAI

Lletres d'impremta diran
el que no dic de paraula:
tu m'has salvat de la nit
(aquí el nom en caixa baixa),
lluna seguida,
brasa partida,
malaguanyada!

M'has salvat del gel desert,
del silenci sense calma,
de la set en rius amargs,
primera resposta amb ales,
tebi ressol de desglaç
o font picant de besades.

Tu m'has salvat d'una nit
de ceguesa solitària,
lluna seguida,
brasa partida,
malaguanyada!
(Aquí el nom que et vaig posar
com una corona falsa.)

LA CROADA

Quan s'acosta l'hora
les àvies i els petits s'agemoleixen
al fons de les alcoves;
i al recambró de la higiene
donzelles sospiросes
s'emmirallen, malgrat tot, amb càlcul.

Però els barons —fixeu-vos-hi!—
s'alzinen com pollancres
vora la taula devastada;
surten al porxo,
escruten el cel, color de perla falsa.
Bròfecs com els herois en crisi,
abracen per damunt
la muller eixuta,
que temps ha malalteja.
(El gos lànguidament udola
abocat a l'eixida.)

I «Adéu!» criden a tots
amb veu entera,
i alcen el braç a mitges,
secrets escèptics tal vegada,
però en l'extern inexorables.

De dos en dos,
centenars i milers,
es llancen
a les desertes vies de la tarda.

Entre marcial i amotinats
avancen, sallen
—escamots convergents,
centúries, legió—
impetuosos, emulant-se
en la carrera única,
com assumits pel fat enorme
de les grans ofensives
o els grans èxodes.

Perillosament —oh sí,
que en l'aire sobreneda
un pensament de pluja—,
catòlics de debò,
croats unànimes,
com
un
sol
home,
van a l'estadi nou, van a l'estadi.

L'AMOR DE L'HOMME

Hi ha la luxúria sutza i poderosa
—i intermitent com les campanes—
que ens encadena i arrossega a estones
des de la rel del gran desig —clavada
al centre geomètric de la carn—
lligat secretament a les potències

del que és ànima nostra
—talment anomenada, per a entendre'ns—,
la qual l'atia, el dirigeix, l'exalta;
i posa en joc, dispara,
desenfrenadament,
tots els humors viscosos,
tots els verins de la concupiscència.

Promet, i promet tant! cada represa.

Expellim en tumult una profunda força.
Virtut atresorada en el silenci
i en la ignorància dels sistemes íntims.

A tort i a dret ens rabegem,
panteixants, bavejants,
imperiosos com uns cèsars,
robots perfets de la lascívia,
sobre el camp i el pretext de tanta fúria,
la dona!,
àmfora blana de la voluptat.

Infants frenètics, percacem el gaudi
i plorarem de ràbia si ens deturen
en la cursa.

Cursa que ens menarà a la trista,
avergonyida inèrcia
i decebuda pau;
al capdavall font estroncada
en l'amargura.

No sé per què —qui ho sap?— l'agror de boca,
aquesta deixa mixta
de fàstic i derrota.

¿Per què si és la puríssima natura
de la mateixa bèstia,
la llei enorme de la vida,
qui ens mou com les llavors el vent?

Humilitat, germans! Desenganyem-nos.
És així, pel que es veu, l'amor de l'home,
i tots som fills de lúbrics exercicis.
No en fem escarafalls i disfressem-los,
per dignitat senzillament burgesa,
amb delicats motius humanitaris
i amb la literatura dels trèmuls juraments;
i sobretot amb mútues tendreses
de cor a cor.

Que aquests costums, de fet
són millenaris.

JA ÉS HORA QUE SE SÀPIGA

Demano la paraula prèvia.
Vull dir —i que d'un cop se sàpiga!—
que jo sóc Jo,
que sóc el Centre
i l'Àrbitre.

Que tots vosaltres, tots,
—això anant bé—

sou els meus conterrànies:
parents, veïns, creditors meus,
proïme meu pròpiament dit;
que tots els altres, tots,
bons i dolents
—grocs i negres, antípodes, gitanos—
són, a tot estirar
i encara gràcies,
els meus contemporanis.

Sapigueu que:
quan us veig, de fet,
us suscito, us ressuscito;
i en pensar-vos
us dono una esperança.

Però si us he perdut de vista,
mentre us oblidó o us ignoro,
dormiu el son del just,
com se sol dir.
No passeu de potències
en el sentit més trist de la paraula.

Ja ho sé. Molts espereu
amb candeletes
el dia de cantar-me les absoltes.
No us enfileu, si us plau:
en el millor dels casos,
quan jo mori,
tots, tots,
bons o dolents,
sereu només els meus supervivents.

LES SOLEDATS

Quan la nostra comarca
fa el tomb, a l'alba, cap al sol;
i quan la nit s'agemoleix, recula,
mai, emperò, dissolta
en la claror total i omnímoda
—que fóra ja la glòria, sembla—,
solen els moribunds
llançar l'últim alè.
(M'ho ha dit un metge taciturn,
de vasta experiència.)

I així va ser per a la meva
dolça i petita fugitiva,
a qui un déu, barroer caçador,
colpia de bursada.

Moria lentament
entre els meus braços.
Al cel sutjós
d'una ciutat nostra i estranya
on tot era tardor,
l'alba mentia,
un altre cop mentia!

Ai, sense arrels cessa la flama!

La meva soledat tocant la seva,
inútilment, com l'ombra damunt l'ombra.

Muda i cega ja, i sorda,
i ja esvanit el seny preciosíssim,
però encara la cosa més bonica
del món dels homes,
fets a semblança i a despit dels déus.

MORT DE CARLES RIBA

Si tu no hi ets, a qui m'adreçaré?
Si tu no hi ets, qui ens jutjarà?
La teva veu darrera —una antigalla—
s'esbrava per les cambres vanament.

Els amics, compungits i xafarders,
pensen en un viatge, se n'animen.
Diuen: «Gràcies a Déu, jo encara
no estic madur per a aquesta collita!»
(Val més gos viu que lleó mort.)

El pont travesso amb el record
inservible ja com un somni.

Estantisses són les paraules escrites!
I falsos, falsos, els poemes!
Si els llibres, tots, només esperen
crepitar entre flames
i heure un minut de vida viva!
I, tot seguit, la cendra.

Cendra intacta,
cendra incorruptible.
Com tu mateix.

Quasi com jo,
que ja provo i començo d'oblidar-te
per fer-me teu
i seguir-te a la pau inimitable
on ara nedes humilment,
nàufrag feliç, espectre
inconegut en una i altra riba.

SAVIS, POETES, HOMES FELIÇOS, DONES DEL POBLE MALMENJADES

Els savis,
caçadors i cuiners d'idees mortes,
desemboliquen i emboliquen
la troca de llurs filosofies;
i alguns, tímidament, pretenen de guiar-nos
per laberints de suro
amb l'esquella de les paraules bambes.
Però no saben res de res.

Mentrestant els poetes,
curiosos aeròfags,
s'han empescat els déus i les deesses,
els sants, els paradisos

amb àngels, l'infern amb els dimonis;
han inventat les fades i les bruixes,
les mares, les aimies. I les pàtries.

Però ara estan cansats, i tristos;
puix ja no gosen
—sense una careta—
presentar-nos allò que conjuminen
obscurament insomnes.

Amb tot, hi ha homes
feliços i orgullosos.
Els cal creure en llur fe.
Bracegen, discursegen;
i branden creus, espases, banderes,
o les adoren i les temen.
Perquè hem de viure, noia, que daixonses!
I mantenir les coses i les cases
en ordre i bon estat.
(I la família? Bona, gràcies!)
Munyar la vaca i pair l'oca,
i encara prosperar
i empènyer el món de les troballes
i les satisfaccions del dia;
i torejar els estralls i les malures
que la mare Natura ens subministra.
I sobretot, senyores i senyors,
pensar confusament —i predicar-ho!—
que la mort del pobre és una renaixença
cap a un nivell de vida màxim.

Els homes orgullosos i feliços
donen lleis a la fe i a la misèria
(dels altres);
verifiquen les penes i fatigues
(dels altres, incomputables);
planegen i celebren o estructuren
congressos, sínodes, anònimes,
sindicats i presidis,
jocs olímpics i guerres
(sempre per als altres).

Però els poetes —com he dit— llangueixen
vagarívols i penedits dels somnis,
la novella, els romanços
amb què nodrien
llurs germans de llet agra.
Ara miren i callen, els poetes.

Però els savis,
reclosos en llurs tombes provisòries,
cuiden d'aparellar noves madeixes
per a l'embull subsegüent.
(Els savis són grisos, són mòdics,
els meus fills! i admirables.)

Tanmateix, els poetes
i les dones del poble malmenjades
—això ho diré sense ironia—
sembla com si de nit sentissin
un bruel impossible, subterrani;

i altres vegades creuen que els arriba
el reclam d'un ocellàs anònim
que vola qui sap on,
més enllà de l'última galàxia.
«Són nervis, nervis», pensen els poetes,
i somriuen incòmodes, equívocs
mentre es furguen l'orella amb dit convuls.

(Hi ha alguna cosa, ànima meva,
algun secret.)

VACANCES PAGADES

He decidit d'anar-me'n per sempre.
Amén.

L'endemà tornaré
perquè sóc vell
i tinc els peus molt consentits,
amb inflors de poagre.

Però me'n tornaré demà passat,
rejoventit pel fàstic.
Per sempre més. Amén.

L'endemà passat l'altre tornaré,
colom de raça missatgera,
com ell estúpid.
No pas tan dreturer,
ni blanc tampoc.

Emmetzinat de mites,
amb les sàrries curulles de blasfèmies,
ossut i rebegut, i lleganyós,
príncep desposseït fins del meu somni,
Job d'escaleta;
llenguatallat, sanat,
pastura de menjança.

Prendré el tren de vacances pagades.
Arrapat al topall.
La terra que va ser la nostra herència
fuig de mi.
És un doll entre cames
que em rebutja.
Herbei, pedram:
senyals d'amor dissolts en la vergonya.

Oh terra sense cel!

Però mireu-me:
he retornat encara.
Tot sol, gairebé cec de tanta lepra.

Demà me'n vaig
—no us enganyo aquest cop.
Sí, sí: me'n vaig de quatre grapes
com el rebesavi,
per la drecera dels contrabandistes
fins a la ratlla negra de la mort.

Salto llavors dins la tenebra encesa
on tot és estranger.
On viu, exiliat,
el Déu antic dels pares.

SALM DE LES LLÀGRIMES

Per mi no val!
No jugo! No hi vull ser!
(Ningú no et prega; no t'han invitat.
Pecador de poc seny i mal profit,
la festa no és per tu.
Ni duus roba de noces...! ¿Què pretens
i què designen tants escarafalls?)

Dona, no em besis: t'encomanaré
la nafra de la boca, o la del cor.
Tira endavant, que t'endarreriràs.

Molt bé; m'heu deixat sol vora el camí.
Em plau aquest plugim i aquell rellent,
la nit que passa com un dol lleuger.
Així, d'esquena al fang, de cara al cel
sento que sóc, molt dissortadament,
un home, i que sóc jo.

Amics, no ho sabreu mai
però us estimo tots

només per la semblança amb mi.
(Avui, potser només avui,
estic enamorat de mi mateix!)
També el qui em rebutjava per llebrós.

M'arriba la musica que danseu
a hora baixa, assossegadament
(l'edat, el greix, la pressió!);
deu ser a les clarianes, bon indret,
de l'alzinar de can Pedrell,
mentre els espígols flairen d'un a un
amb la frenada enveja dels humils.

Humils, ha ha! Jo també en sóc, d'humil!
(Més aviat diria ressentit.)
La caseta i l'hortet no em van temptar;
tenia una casassa i un jardí;
somreia com l'orat que no sofreix,
inexplicablement sadoll
entre farts, i veí miop
dels incomptables rabiüts del puny
—enarborada, esclafassada creu—;
la mala sang, que crida sang,
proïsme de ningú,
àngels pudents i esparracats del Déu
que adora el favorit de genollons
quatre segons, disset segles ha,
i sempre, sempre beneït
a tort i a dret per enjoiades mans.
«Oh porcs inverecunds!» —com diu aquell,
i corregia: «Immenjables porcs!»

Aquest és un romanço, tanmateix
superat feliçment pel vividor
i la mestressa que regeix com cal
pupilles complaents amb els clients.

Bon senyoret, que té pensat
per a un estiu, potser el vinent,
recloure's, amb catorze més
i un levita retòric i eixerit,
vuit dies a Vallsoma, alè de pins
i cuina sanitosa i abundant.

Però no vull jutjar, potser m'escau?
Me n'aniré i me'n vaig
covard com sóc, i delicat, i eixorc.

I ploraré tot sol, per mi,
desfetes llàgrimes finals
mentre s'acosta coixejant l'oblit
o una represa amb millor cara, oh Déu!

I si me'n sobren, ploraré per tots.

COLON

La porta més petita,
la porta més petita

L'entrada al món
de la vida i de la mort

El món és un gran
llibre obert

VII. DE DOTZE AIGUAFORTS DE GRANYER
Barcelona, 1962

Alguns que no són
més que el món

Març, abril de l'any
de la vida i de la mort

La porta més petita,
la porta més petita

MIL IX

El món és un gran
llibre obert

El món és un gran
llibre obert
de la vida i de la mort
de la vida i de la mort

400

COLOM

La petita pau parrupa
i passa la corda fluixa.

L'eixalen: joc sense risc
no congrega prou cretins.

El brot d'olivera al bec
serà un índici discret.

Almenys que es faci aplaudir
com a número de circ.

(Serva servil de l'empresa,
la pau s'afanya les veces.)

La petita pau parrupa
i passa la corda fluixa.

MEIX

Non non,
vine, son!

Dorm, petit, la mare et bressa,
cal que creixis ben de pressa;
fes-te fort
per a la mort!

¿Seràs brau
o de pau?
¿Seràs carn d'escorxador
o màrtir nacional?
Tant se val!
Per a un bou
tot és prou.
Ara els somnis, vedelló.

Non non,
vine, son!

ASES

Sapiguem, ases, que el món és rodó,
que és fet de terres i de mars!
Orelluts, aprenguem el mapa
dels continents i les nacions!

S'estenen els camins molt més enllà
dels que petgem nosaltres sota el bast;
hi ha milions de vides com la nostra
i d'altres amos verga en mà.

Ja és hora de saber-ho, això:
pastura de tothom
és la Terra, germans;
i l'estatge, de tots els estadants.
Amb asenades tanmateix
mai no ens en sortiríem, de segur;

parem bé les orelles, doncs;
fem-nos tots coneixents.

Aleshores el nombre
farà la força de debò.

BOU

El bou somia la vaca
i en remuga l'enyorança.

Se l'afigura com és:
vedella tendra clapada,
vincladissa i camallarga,
ulls enfavats de menor,
musell de rosa encarnada,
remolí de pèl al front,
brot banyut a cada banda,
orelles amb borriçol
i cua de borla blanca.

El bou es posa a pintar
ben cafit d'aquella imatge.
Pinta amb les potes, com tants
pinten amb les mans!
I només surten grumolls,
clapes, ratlles,
ziga-zagues i llepasses
d'aquell desig tan concret!

El bou espera la vaca.

VIAT ALIEN

En el món dels viatgers que són aliats,
Fins a l'últim moment de la vida,
Dels seus dies, que són els seus dies,
Tot el món, el món, el món,
La persona dels seus dies, el món,
El món, el món, el món,
El món, el món, el món.

VIII. DE CIRCUMSTÀNCIES Barcelona, 1968

En el món dels viatgers que són aliats,
Fins a l'últim moment de la vida,
Dels seus dies, que són els seus dies,
Tot el món, el món, el món,
La persona dels seus dies, el món,
El món, el món, el món,
El món, el món, el món.

En el món dels viatgers que són aliats,
Fins a l'últim moment de la vida,
Dels seus dies, que són els seus dies,
Tot el món, el món, el món,
La persona dels seus dies, el món,
El món, el món, el món,
El món, el món, el món.

EDAT ANTIGA

Em sembla recordar que era feliç.
Parlo d'uns temps senzills,
dels meus sis, set, vuit anys, la bona edat.
Tot natural, tot ric al meu entorn.
La petjada dels mals s'esborrava de pressa:
els renys, la llei del pare,
que ens dispensà,
quasi sempre de lluny,
un amor tan adust, tan ferreny
i al capdavall tan just! —dic ara.
Implacable en el blasme i en els petits càstigs,
amb caigudes, però, en la promesa
i en el premi, sobtat i de retop
—la mare,
serena, borrosa mitjancera—,
com un jahvè afeblit, de tant en tant,
pel seu orgull de creador,
que s'emmiralla en els plançons,
fins i tot en llurs falliments.

Quart entre molts germans,
jo era el més fort, i l'inventor de jocs,
i el més aspre també.
Regnàvem al jardí, a la galeria,
lliures de protecció visible.
Només l'enorme terranova
deferent, en repòs com un lleó de bronze,
ens veia fer i desfer

en la concòrdia, en la discòrdia,
en la impaciència cridanera,
en la complicitat quieta
d'esbarjos sedentaris, de conxorxa,
o en el salt i la cursa,
en la grimpada i en la tombarella.

La carn no polluïda,
els sentits i la ment en bon aprenentatge,
jo alenava, vivia,
flamant, lleuger de dies.
No era covard encara, tampoc tímid.
Poruc a estones, sí;
i un xic cruel amb les bestioles:
borinots, papallones, cap-grossos.
També passava ràbies per un capritx vedat
i aleshores sofria en secret i a les fosques.
Però els danys, com he dit, eren ràpids.
Desconeixia la mentida, la rancúnia,
l'enveja, la cobdícia
—pecats jussans entre els més baixos.
Petita vida esbatanada,
sense el llast de les zones secretes.

La institutriu, fadrina beneïta,
marcida pel desús o monja sense vots,
ens inculcava
escarrassadament les beceroles
amb mansuetud sovint mal corresposta.
I per domar-nos ens contava històries:

la mala sort d'Abel,
el primer sant —ens deia;
la vida de les verges més lirones
o les paraules —inventades—
de Jesús als infants.
Tot ho puntava i ho comava,
ho endolcia i ho refistolava,
com les labors i les llambradures,
tan cursis, de convent.
A les nostres preguntes
somreia, reia tènueament
o s'escandalitzava, melindrosa.
Però se'ns feia seus, ben cert,
i admiràvem la màgia
d'aquell art viciat per la innocència imbècil.

Dels germans, el més gran era una noia.
Jo la veia bonica, cara d'àngel,
porcellana viva:
mans blanques, primoteres i ungles netes.
Els ulls rodons, brillants, tan límpids
i de pupil·les fondes i amb misteri.
I ja llegia llibres tota sola,
sense moure els llavis.
Un dia m'acaricià els cabells
—jo, l'únic, no sé pas per què,
els duia llargs, de patge.
I un altre dia, a soles ella i jo,
em féu un sermó agre
per haver respostejat a l'àvia,

fins que vaig dir:
«No hi tornaré, me'n penedeixo».
Justa de nom, també de fets,
plena de seny i un poc altiva.
I tots la respectàvem, fins el pare.

Al peu de la cascada gran, de pedra tosca,
amb molsa, créixens, picardies
—i dalt una balmeta
amb una Verge blanca i blava—,
hi havia un bassó amb peixos de colors.
I feia temps que jo em delia de pescar-los.
(Vaig complicar dos dels germans
en tan lletja empresa.)
Amb un caixó de fusta,
sense tapa ni cul,
provàvem d'aïllar-los, de sobtada,
entre els quatre costats,
inútilment.
Però un cop, quasi prou amatents,
esclafàrem la cua, i més, del gros
—un de rosat i ulls rojos,
i amb nom i tot: la Pastanaga.
La ferida sagnà
i el peix nedava de gairell.
Esverats i contrits,
vam córrer a confessar la malifeta.
I havent sopat haguérem d'acusar-nos
del crim davant el pare.
El qual sentencià:

—Un dia enter sense jardí!
On heu après aquests instints de cafre?
A la presó, plena de sol, com ens desficiàvem!
I recordo que jo mirava fora,
darrera els vidres de colors,
i sempre n'escollia un de violaci
que apagava, entristia
el verd de les moreres
i l'esclat de les roses.

El germà gran era traçut
en treballs manuals, i el pare
li va comprar un banc de fuster
i un tauler d'eines.
Doncs aquell banc
—caldrà que ho sapigueu— em suggeria
la meva primera obra *literària*
(i ho dic sense vergonya, perquè aqueixa
va ser tan pura
com els borbolls d'un torrentol intacte).
Amb el banc trabucat, potes enlaire,
dues canyes d'escombra,
uns papers d'enfardar blancs, com a veles,
i una bandera de color de rosa,
conjuminàrem un veler fantàstic.
I jo n'era l'intrèpid tripulant,
en Tomaset Barquer.
Al nostre estudi del pis més alt,
unes vetlles d'hivern, potser mitja setmana,
l'heroi representà unes aventures

de mars avalotats, pesques prodigioses,
lluïtes amb monstres, cos a cos,
i, sobretot, naufragis imminents,
que el marí conjurava a darrera hora
contra tota esperança.

I, extremós fins a la suada,
en Tomaset, sense deixar de viure
de cap a peus cada episodi, no callava:
monòlegs i cançons, renecs, pregàries,
i també aparts, com els bons clàssics.
I els quatre o cinc espectadors,
muts, acorats, ulls rodons;
també a vegades, per excepció, mofaires
—no m'estic pas de dir-ho.
I finalment l'ovació frenètica.

I altres coses semblants.

Perquè ara penso:

¿és gaire bo que burxem en un temps
i en uns records

—bons o dolents, però sempre
darrera els vels de la distància—

que tothom ha passat,
de què tothom disposa?

¿I és prou honrat de fer-ho així

—com jo—, tot corregint i maquillant,
ni que sigui amb pines

i a fi de bé,

l'esforç de la memòria?

Per què, comptat i debatut?

¿Per arribar a concloure

que la infantesa
ha estat a penes
un assaig insabut de pàtria venturosa?
¿Quatre jocs sense sal i dins la boira,
remots, improvables,
projecte inconscient —miratge dels adults—,
el millor d'una llarga vida?

PREHISTÒRIA

També us volia dir:
jo vaig tenir set dides.
No us enganyo.

Passats els anys la mare m'ho contava:
«Sí, *Juan*, t'ho pots ben creure.
Vam patir força amb tu.
Quina tongada!»

A la primera se li estroncà la deu.
Tant la segona com la quarta
adollaven substàncies aigualides.
La tercera rebia, d'amagat i de nit,
el seu amant, un didot ful, un pinxo
(borratxa consueua;
i és sabut que el vi
que engoleix la nodrissa,
al cap de mitja horeta,

ja pot passar sense destorb
a l'àpat del ninó, amb esperit i tot).
La cinquena, menor, mare soltera,
fou reclamada pels seus pares
(l'entabanà un tractant de dides
i amb ell fugí de casa seva
i dels mals tractes
inherents al seu estat il·lícit).

I la que feia sis
—la mare ponderava:
«Per cert que era *guapíssima!*»—
morí de pulmonia galopant.
Finalment la setena, una troballa:
sana, amorosa, patidora,
justament una mare subsidiària
(i un dia —jo acabava d'entrar en quintes,
metre vuitanta-quatre,
doncs deslletat del tot—,
em vingué a veure, de molt lluny,
una doneta eixuta, pell rostida;
i, els ulls fosos en llàgrimes,
goludament em grapejava).

Quasi totes gallegues,
donzelles enfavades
—o temperamentals!—,
seduïdes per l'amo, el fill de l'amo
o tal vegada pel rector del poble
—maretes de possibles *rosalías*.
Un oncle meu, seminarista i bútxera,
em cridava amb mofa:

«Set dides com els gats!»

I jo em pregunto, ara:
tanta barreja,
tantes xuclades i tants xarrups en fonts diverses,
passar per tantes mans, braços i faldes,
per tants coixins rosats de carn elàstica,
no pot marcar un destí de tastaolletes?
Què hi diu, senyors, la psicoanàlisi?

Però hi ha una altra circumstància,
i cal parlar-ne.
En una de les pauses més sobtades
entre dos jocs de metes ortodoxes,
vaig ser nodrit, dos mesos
—prescripció de metge—, amb llet de burra,
la més afí a la de dona, sembla
(heus aquí una altra dada
del meu passat prehistòric
¿He estat així, germà de llet
de més d'un i de dos
orelluts quadrúpedes
i per afegidura potser guits?
¿N'hi ha per a avergonyir-se'n,
per a acomplexar-se'n?
O potser per a reivindicar-ho?
¿Pot tenir el fet quelcom a veure
amb el franciscanisme
—menor, ho reconec—
que sempre m'ha rondat
i encara em ronda?

SENSE PASSAPORT

Et veig d'escorç, com un empelt de mi,
bessó regat per la mateixa sang,
avui que estic malalt i apaivagat
i penso poc i a poc a poc, i escric
amb un llapis molt curt, cul de calaix.

Ha sortit i se'n va pausadament.
Potser em couen els ulls: fa un sol vermell.
Camines per un erm de la ciutat.
Em veus de lluny, del llit estant.
Ja tornaré. Ja tornarà, si vol.

El bon temps dura poc. No sé què dius.
Aquesta nit et parlaré de tu.
Ai, germà meu, ets l'únic entre tants.
Jaurem plegats, amb febre, ben quiets.

El metge riu amb boca d'or
i ens compta el pols amb un rellotge d'or.
Per això fuges, nu i descalç?
Temo que un altre mal et prendrà el lloc.
Des que sóc dos em sento més antic.
Haig de seguir-te sense passaport?
Eunuc servil, vigila els meus amors
i la carpeta dels gravats obscens.

Tot és jactància, saps?, repapieig.
Digues d'un cop la veritat, germà.

«Els pares van morir. Com és de llei.
Però no queda res, no queda res.
Ni el trull sagrat, ni l'alzinar negrós.
Ni els mallols del vessant assolellat.
Ni el papagai? Eines, on sou?
I l'àvida cosina dels estius?»

I on són els altres, els recents, els vius?
¿Les dames i els senyors del motlle nou,
ara que un virus m'emblaveix la sang?

Jaguem plegats, amb febre, ben quiets.

Déu de la soledat, obre'ns camí.

TEMPS DE DIÀLEG

Tot aniria bé si no teníem
aquesta ràbia al cos,
si ens resignàvem a un destí d'ovelles:
la vida de ramat, el gos d'atura,
el roc que brunz arran d'orella
o que t'encerta, llançat amb massa traça.
Oi que sí?
Tot rutllaria si no ens torturàvem
amb reflexions,
recances i esperances,
i rumiant venjances.

O enveges.

I enveges, potser sí.

Enveges: o tots frares o tots lladres.

Jesús va dir...

Sí, prou. Allò de l'una i l'altra galta,
que hem d'estimar els qui ens persegueixen.

I tornar mel per fel.

I que no ens cal escarrassar-nos

pel menjar i el vestir;

que si et roben la capa,

a més, facis present de la bufanda al lladre.

Per què heu deixat de predicar-ho, això?

Admeto que el programa

té poca cosa de catòlic

—diguem res.

Escolteu: volia recordar-vos...

Allò altre del camell i de l'agulla?

O l'aclarida, a vergassades, dels firaires?

Tampoc. Pensava en el sermó de la muntanya...

Ah, sí. Les benaurances.

I en les malaurances, no hi pensàveu?

Només el Lluc, bon jan, ens n'ha fet cinc cèntims;
els altres, muts.

Però Jesús...

Jesús, el vostre, no l'entenc.
Massa bonic. Tot lliga.
Ens el cuineu. La panacea.
Jesús, el veig i em fa una pena!
Me l'estimo perquè ell *també m'estima*.
Prou mudava la música i la lletra,
però no se'n sortia.
Era dels nostres, sí, però es trobava
condicionat pel medi i per la conjuntura
—ho diuen així, ara.
Sovint, destarotat, improvisava,
es contradeia,
o s'encongia, o s'embalava.
Massa poders: el Pare,
i el Príncep d'aquest Món,
i encara el Cèsar,
a cadascú, el seu.
Trobo que són molts compromisos.

Heu sentit campanes...

I tant, i tant si n'he sentides!
El cas és que ningú no en treia l'entrellat.
I ell fracassava.
Ara mansoi, afectuós, suavíssim,
adés s'enrabiava i maleïa.
Demagog de l'amor —diria jo—,
míser atleta públic de la pobra justícia.

Geniüt, impacient i sempre amb presses,
anava curt de temps
—l'ha vist bé el Pasolini—,
la missió del Pare l'empaitava:
salvar el poble, el seu poble,
gent mesella, gent fofa
i embrutida, pobreta!

Jesús, tot ell, cremava
d'un amor impossible.
Veieu? Era ben bé dels nostres,
Profeta en terra de profetes,
no renegava pas la Llei,
però la Llei l'entrebancava,
li venia estreta.
Apostrofava els mestres
iradament, frenètic.
Es jugava la pell,
prou que ho sabia.
I, pas darrera pas, s'acarrerava
fatalment a una fi afrontosa.
Al capdavall va morir com un home.
El van deixar tot sol, quina vergonya!
Llançava en l'agonia, entre tortures,
pregàries, queixes, impropèris,
i un udol terrible
li va rompre l'alè.
És una història estranya, com n'hi ha poques,
tremenda, enrevessada.
Era ben bé dels nostres:
sempre la pitjor part.

*Digueu també
que ens redimia amb sang divina
i que triomfava gloriosament
de la mort, del pecat, de la...*

Ep, jove, cap aquí ja no us segueixo.
Va ser un jueu com una casa.
I sense anar més lluny, compte!,
l'Adolf plantava, no fa gaire,
sis milions de creus de carn sacrificada
in memoriam d'aquella.
Voleu un holocaust més massís?
Quin honrament tan esfereïdor!
I no pas vostre.
Ai, com empallideix
tot el martirologi!
I un joc de nens,
el vostre Sant Ofici!

Desvariegeu, desvariegeu!

I si ho fes a posta?

Jesús...

Sí, sí, pobret Jesús!
Podeu cridar ous a vendre!
Els primers segles
hi hagué la fe, l'amor i l'esperança
dels aculats, la pobrissalla.

Valia més ser màrtir crèdul
que esclau sense remei, no us sembla?
Però després, a mans dels amos,
la fruita es va podrir...

Em permeteu que parli, que defensi...

Ja us faig perdre prou temps.
I picaríeu sempre en ferro fred.
I ara, una cosa.
Un no és ningú, però ha viscut
malament i pitjor,
al sol i a l'ombra, ja m'enteneu,
i un ha viatjat, per força!
i un ha tractat persones
de tota llei, i un ha llegit
llibrots i llibres, de blancs i de vermells.
Doncs escolteu què us aconsello:
que abandoneu la ciència
i mateu puces amb la teologia.
Veritats revelades en tela de judici?
Cerqueu el regne
i no els afegiments
—la justícia del món,
la pau del món,
el regiment del món—
que aquests assumptes no us pertanyen.
Deixeu-nos-ho.
I això que —trista gràcia!—,
cada trimestre, en passar llista,
som més escassos.

Potser ens delma l'enveja.
Però, deixeu-nos-ho.
Ja mirarem d'espavilar-nos
—o hi petarem—,
nosaltres, gent del ferro,
d'ungles i dents i de llet negra acumulada.
Doncs bé, escolteu-me:
No us poseu al dia!
Mentrestant, *ells*, que creguin,
que creguin en miracles
passats, presents, possibles.
Parleu-los en llatí, o en grec:
impressiona, meravella
i —cosa estranya— dóna confiança.
Solemnitzeu, guarniu-vos
i que un núvol d'encens us distanciï:
des que l'home és home, màgia.
Alimenteu *llur* fe, no en tenen d'altra.
¿Per què oblideu que aquells tarats,
els tristos i afligits de Galilea,
i fins i tot els Dotze!,
eren també uns devots ben utilitaristes?
Respectem els hereus de la ignorància,
l'egoisme innocent,
l'estúpida puresa
dels pobres d'esperit;
criatures sagrades, intocables.
Innombrables.
Són els salvats —com els infants—:
Jesús mateix els envejava.

Al capdavall, potser són ells que ens justifiquen
a tots: vosaltres i nosaltres.

Penseu-hi: encara us resta, pel cap baix,
mig segle gras d'esquemes clàssics.

Cap viu! No us tireu terra als ulls.

¿O per ventura

cerqueu, a gratcient,

de quedar-vos en quadre més de pressa?

Germà, germà...

El pap era tan ple!

I ara que hi penso:

¿sabeu què deia aquell bonàs,

ja decebut de tot?

Doncs deia:

«Oh Crist ressuscitat, ¿per què
no baixes i no regnes?

Si no, perdrem la poca fe.

Sovint somio que Jahvè

torna a agafar les regnes!»

No em voleu escoltar, sou molt xerraire,

us tanqueu a la banda;

i el diàleg...

Sí, m'he esplaiat...

Ja ho teniu tot fet, vós?

Avui, diumenge, també treballotejo;

profano el dia —clamen els escribes.

(«Orate frates!
Jo amb esclops i tu amb sabates»,
recalcava un menjacapellans del barri.)
Compteu: la dona, tres fills i mig,
l'avi tolit,
la sogra malaltissa
—quina plepa! No fa ni deixa fer.
Deixem-ho córrer.
Perdoneu-me, doctor, si us he faltat sense voler.
Avant!
I gràcies.
Hi ha homes i dones, és ben cert.
Potser, de sacrifici, molts d'ells,
un dia, sí que en són capaços,
i de misericòrdia, sense abús
—dòcils, al capdavall,
a veus recòndites del *cor*.
Doncs bé: la resta tant se val.
Així són homes i dones, i ja basta.
Homes com tu, com jo, com l'altre.
Aquesta, si més no, serà la meva fe
—la meva fe beneita.

Respiro, respireu.
No és hora encara de tirar l'esponja.

ASSAIG DE PLAGI A LA TAVERNA

*Al sempre admirat Salvador Espriu,
si cal, amb disculpes.*

Oh, que avingut estic amb la meva
petita, esclava, poc sortosa terra,
i com em recaria d'allunyar-me'n,
oest o sud enllà,
on sembla que la gent és bruta
i pobra, accidiosa, inculta,
resignada, insolvent!

Aleshores, a la taverna nova, els companys dirien
fotent-se'n: «Com qui s'agrada de la lletja,
així el lluç que pica un ham sense esquer»,
mentre jo, encara prop, pensaria
en les velles fretures i confiances
d'aquest meu tossut poble.

I, ja tot sospesat, recularia
per a restar aquí fins a la mort.

Car, fet i fet, tampoc no són tan ase
i estimo a més amb un
irrevocable amor

aquesta meva —i nostra—
bastant neta, envejada, bonica pàtria.

CANÇONETA FOLK DEL NOU POBRE

Al senyor Ramon d'Abadal

Regracio el meu destí
i la meva poca traça
perquè un dia, a mig camí,
em deixaven sense un bri.

A pesar de tantes noses
em veig força independent
i més lliure que el torrent
que té marges i rescloses.

Ara sento pietat
dels companys que han fet fortuna
en diner i en potestat,
presoners de llur estat.

I no estic pas poc content
del treball obligatori
que m'imposa un deure urgent
com a tanta i tanta gent.

Pas a pas, i no de bou,
cada mes em gasto el sou;
em ve just, però en tinc prou.
No estalvio ni faig deutes
(tret que em sagnim terapeutes).

Així em trobo més a prop
dels petits que el gran menysprea
i com ells aguanto el cop
i rebullo per la *idea*.
Hi ha qui em diu: «Ets un esnob».

Però el cas és transparent:
ja no sóc terratinent,
ja no puc fer testament,
hissa, hissa, hissa, hissa!
Net de cor i de calaix,
tiro dret, no de biaix.
Ja no cal que vagi a missa!

COVARTIS

El nombre de covaris de l'home

El nom sempre arriba la gent
en un moment d'espera, d'espera

El nom sempre arriba la gent

El nom sempre arriba la gent

IX. DE QUATRE MIL MOTS Barcelona, 1977

El quatre mil mots, la quatre mil mots
els quatre mil mots, la quatre mil mots

El quatre mil mots, la quatre mil mots

COVARTIS

El nom sempre arriba la gent

El nom sempre arriba la gent

El nom sempre arriba la gent
El nom sempre arriba la gent
El nom sempre arriba la gent
El nom sempre arriba la gent

COVARDS

El nombre de covards és infinit.

Els més porucs atupen la muller
al jaç mateix potser, lliça d'amor.

Odi i enveja i cobejança són
homeis ocults de plena voluntat,
per cautelosos obra de coquins.

Les guerres grans grans, les guerres dels senyors
són carnatges immunds entre covards.

Resignem-nos: la por és la sal del món.

SUPERHOMES

Penombra estèril, aire de cristall.

Malhaja Prometeu, pare del fum.

El fred és la llar blanca dels millors.
Naveguen nus com esquelets perfets
i amb llur alè de caramell brulent
juguen a calar foc als icebergs.

Reneguen l'ombra d'amistat servil.
Passió i voluptat han obtingut,
amb mesura, del sol de mitjanit,
sensata reprimenda de l'esclat.

Sempre incolors i eixuts, quitis de set.
Sense sang, sense llàgrimes ni orins!

Bells deliris fascinen la raó.

LLENGUATGES I PARAULA

Llenguatge del pintor, colors i formes.
I el del músic el so, només el so.
Són tres expressions lliures de normes.

Universals, depenen dels sentits.
Preexistents i naturals, i públics.
Vista i oïda i tot seguit els dits.

Però el llenguatge propi del poeta,
ben altrament, caríssims conveïns,
és de natura singular i estreta.

No val per a tothom, que només val
per als fills entenents d'una contrada,
acordats per un fet nacional.

Convenció inventada per nosaltres,
tan sols nosaltres ens n'aprofitem,
per bé que poden accedir-hi els altres

si n'aprenen el fons i el continent.
I són els mots l'esclat d'aquest llenguatge,
mitjans sensibles del coneixement.

Vehicle intel·lectiu, doncs també ètic,
rebutja el gratuït i l'insensat.
Cerca l'estètic, no li escau l'hermètic.

La paraula deslliura els ignorants,
comencen els amors amb la paraula,
les paraules menyscaben els tirans.

(Així, ¿com preteneu, amic Cirici,
que els lletrats de la nostra latitud
estrafacin dels plàstics el desfici?)

Sempre és de nit si el pensament no lluu.
Correu-la com un plagui, pintors, músics.
Al capdavall no feu mal a ningú.

L'EMPRESA

De tal aviament són peoners
potser l'esguard o un tacte fortuït.

Tantost l'instint, zel d'animal cient.
Besos als ulls, enceses humitats
bucals, linguals.

I solament de pas
golafreria de xuclets bessons.

La creixença, la summa tibantor!
Imperiosa torxa combatrà
el foc contrari i necessari; ensems
en aqueix foc sebollirà el seu flam,
en gaudi màxim.

Que és oblit de tot
com el darrer badall o el dolor extrem.

INFERN

¿La nostra veu és l'eco miserable
del cant d'amor que escalfa les estrelles
des d'on els déus inútils ens ignoren?

Mai no sabré si el ritu dels meus braços
disfressa veritats incognoscibles
o mentides que valen per a uns altres
com veritats, a la solana encesa.

Jo, al bagueny, em corrompo enmig de líquens,
llimac bocaterrós, però insurrecte.
Conjuro símbols, xifres, anagrames
incitadors de la metamorfosi.

L'Infern, penes eternes, *ma non troppo*.

PETITA FI DEL MÓN

Aquell crit arribava de les illes...
Era la profecia d'un fanàtic?
O potser el clam exacerbat del naufrag?

El rei pujà a la torre, i escoltava.
Dos endevins, prop d'ell, paren l'orella.
El poble, esporuguit, omple la plaça.

El crit bronzia com una sageta
i alhora modulava una paraula
obscura, inquietant, aterridora.

Un plor d'infant.

Al campanar, les hores.

La llum del cel es desplomà tot d'una
damunt el mar impertorbable.

Negra
mortalla envolupà totes les coses.
Llavors cessava el crit. També la vida.

Només aire pudent.
Com si l'esfera,
poma podrida, hagués caigut de l'arbre.

SUÏCIDA

Tu, suïcida, coratjós covard,
tries el dia, l'hora i el segon.
Guanyes per mà l'Intrús; l'afer és teu.
Com un déu interí, però resolt,
dalles la teva sort, botxí de tu,
un caprici cancelles de l'atzar.

Provoques a tot risc, per a tu sol,
l'anelhada ruptura del secret
que amb tant de zel preserven els de Dalt.

L'IGNORANT

Sí, benaventurats els ignorants!
Reben el món amb els sentits tan nets!

Parlem de l'Ignorant; ja en queden pocs.
(Els ignorants *frustrats* són legió,
i feixucs, tal un llast de marbre en brut.)

La seva experiència i la dels seus
li han donat nocions suficients,
i resta illès!

Inculte com el pi,
creix sense cura i beu l'aigua del cel,
cerca la llum i acull els esquirols.

Menja, treballa, dorm, copula. I riu
com un sant miserable! I quan sofreix
acota el cap, serra les dents; ni un plany.

Lluny dels déus, de les lleis i les lliçons,
sense moral coneix el bé i el mal.

Dels drets de l'home no en fotria res!

TOT ÉS AHIR

Paraula nul·la: l'esdevenidor.

Cada matí retrogradem un pas.
Les banderes indiquen el camí
cap enrera per l'atemptat del vent.

El passat és la terra de cascú,
àdhuc del vianant explorador
d'un demà que es podreix sobtadament
bon punt s'aboca al finestral del temps.

Res no és nou, res no mor, tot és ahir.

JO O NINGÚ

De mi, no en vinc. I abans de ser el que sóc,
era cap cosa? Just un pressupost.
Com tothom vinc d'uns altres, enardits
autòmats, que em van fer semblant a ells
sota un decret adotzenat, fatal.

Si a penes sóc una imitació
mai no em podria creure especial,
personal, singular, particular.
Sóc ells, són jo. Som indistints. Sóc tots.

Refuso, doncs, el nom que em van donar,
pel qual ara tot just em reconec
i em reconeixen.

Vull fugir de mi
i alhora d'ells. Que em perdin. I em perdré.

No és que aleshores sigui algú, a la fi.
Però aleshores seré, almenys, ningú.

CEL DE PALLA

Ets vell i lleig, i pobre: greus pecats.
Però l'amor abunda en conjuntures
i vells i pobres podem ser estimats.

Tu, l'incapaç, has de cercar l'amor
en els infants que encara no avaluen
i es deixen seduir sense rigor.

Potser els plaus per la veu; potser pel joc
que en jardí públic, tímid, els proposes
amb una fulla o qualsevol manyoc.

Xaruc i míser, trobaràs company
en el gos vagabund. Acaricia'l
i ja no et mirarà com un estrany.

Després diràs adéu a infant i gos,
acrescut tot el bé que encara et resta:
la soledat, l'aigua de font, el mos.

Golut de son pel somni previngut!
Amorós com un príncep de rondalla,
inundat de poder i gratitud!

Un jaç poc net serà el teu cel de palla.

GUERRA SANTA

La sirena profundament mugí.

Tot el moll remoreja. Són banquers
de bracet amb esposes infidels.
El Rei a l'escambell. Estaquirot
tutelat per cent trenta mamelucs.

Tombeja l'himne —enrogallats clarins—,
que ara els de bord hissen el drap sagrat.
Aplaudeixen els guants, i els mocadors
sense mocs, sense esputs vicien l'aire.

Salpa la nau farcida de guerrers.
(Només el capità en coneix el rumb.)

El bisbe ho signa amb més anell que dits.

Remuga el vell: «Se'n van a saquejar
un país ric i desarmat, feliç.
Cobeja nous tresors el prepotent...
Seran com terratrèmol i tifó!
Com la fam i la pesta! Maleïts!»

El bonze dicta: «Són l'assot de Déu!»

Un lletrut amb perruca s'immisceix:
«I l'ultimàtum? Sembla preceptiu...»

El bonze impugna mentre acala els ulls:
«No pas en guerra santa, bon minyó!»

«L'home escarneix els déus o a l'inrevés»,
de sota veu deplora l'ancià.

«Flastomia!», fa el bonze, magistral.

El vell s'acomiada: «Ja en tinc prou!»
El vell es treu la daga del cinyell.
Es treu la daga del cinyell el vell.

El vell s'esventra com qui esventra un bou.

EM RETIRO AL DESERT

Per tal d'averkonyir la mascarada,
entre tantes disfresses, em disfresso
—amb cura i càlcul— de persona honrada.

Com que en rebo només xiscles de mofa
iradament m'arrencó la careta
just quan arribo a la tercera estrofa.

Sóc profeta i els llanço l'anatema,
però m'adono —i se m'escapa el riure —
que totes són fantasmes de cinema.

Pel cel recula tot el que circula
mentre a la terra plana es consolida
l'insaciat servatge de la dula.

*

Em retiro al desert de les certeses
on encara s'esventen les carronyes
d'altres modestes dignitats ofeses.

La sorra, que fou pedra, moltoneja,
però el simun ja l'esparpalla a estones,
puix que el contacte afavoreix l'enveja.

Exemplar és l'areny: sense estatura,
suma de petiteses, però amable
amb els jacents, i pulcra sepultura.

BALADA DEL COMTE MAL GENET

En un jaç favorable a les quimeres
somio que sóc comte amb un castell
de pedra bruna i moltes espitlleres.

Senyorejava sobre mil vassalls
dels quals aproximadament noranta
armats fins a les dents, i amb llurs cavalls.

Quan combatia ho feia amb mala bava
com escau a un guerrer bon cristià
i els moros que feria rematava.

Creia en sant Jordi i en sant Jaume i tot,
religiosament pagava els delmes
i quan morí sa mare, féu el bot.

He de dir que exercia el dret de cuixa
arreu, però no sens excepció:
tota verge que fes cara de bruixa.

Golafrejava en suculents festins
i licors capitosos engolia
en companyia dels senyors veïns.

Estrenu cavaller de la palestra,
cert migdia la reina el llorejà
després de vèncer en un torneig campestre.

Un cop viatjà a Roma amb rics presents
i en veure's de genolls davant el Papa
se li va escapar el riure entre les dents.

Però una nit, tornant de la cacera,
va caure de cavall amb mala sort
i s'estimbà per l'ull d'una cinglera.

I l'epitafi deia ben clar i net
—el decretà l'abat, que l'envejava—:
«Aquí es corromp el comte Mal Genet».

*Hi ha qui és jutjat només per fetes males!
Ja heu vist que el comte no era un desclassat*

*«Els cavalls allà dalt tots tenen ales»,
cantà un nen ros, potser fill del finat.*

DECLARACIÓ JURADA

Tot just reprenc contacte amb els llautons,
passo el ribot de pressa a bonys i geps.
Vaig perdre les estampes i els estreps
i em descompto si compto tants botons.
Ara no estic per orgues ni cançons.

De l'esquelet no me n'agrada res,
se'm trenca el riure quan somio bous,
bec claus de sol, llepo segells dels nous
i m'ennuego cada dos per tres.
Ara les figures ja no em fan el pes.

Si plou escupo per complicitat
damunt l'anunci dels aiguats marins;
sempre he mirat a fora des de dins.
Caic i em redreço com un bon soldat.
Ara estrafaig el buf del rat-penat.

M'ajec a l'ombra greu dels semalers,
munto pisos amb fustes de taüt.
Quan era vell nomé de joventut
amb quatre crits comprava molt diners.
Ara cullo excrements de tren exprés.

Allò que no té espera sobreïx.
Pledejo l'avantatge del reflex,
tempero el intervals amb enfarfecs.
Qui s'entrampa o s'enrampa no reïx.
Ara els navilis ja no es fan de guix.

No mutileu el ruc si ja no és guit.
Ningú no es reconeix a cremadent.
No desfakis el nus d'un mancament.
Amb puny d'altri no et donis cops al pit.
Ara el bateig ja és dat i beneït.

La cavorca rebutja els bandejats.
Si creus allò que veus ets un illús.
Hi ha massa gent al caire del talús
i pocs malalts del cor sense pecat.
Llibertat, igualtat, fraternitat.

Aquí s'acaba el trobar clus, pallús!

NATURA VIVA

*Als amics del Centre Excursionista de Catalunya,
en el centenari de la institució.*

Ara em plau de glossar planerament
l'antic pessebre natural del món,
La muntanya i el riu, l'arbre de bosc,
la font i el prat, bladars i regadius.

Penso també en la serp i el borinot,
en la pedra foguera i l'esbarzer,
el gaig grallaire i el conill poruc.

Per les valls obagoses i els solells
refaig de cor camins i corriols
cap al cim generós, cap á l'avenc.

Recordo primaveres amb plugim,
tardors d'aram, hiverns emblanquinats
i migdies d'estiu amb foranell.

Només la mort em desposseirà
del bell miratge que de tant en tant
amenitza la meva soledat;
d'aquest silenci que escarneix la pau
d'un inefable cap al tard d'abril
dessota l'àlber més esponerós
on solíem trobar-nos d'amagat.

S'ensonyava la vida al meu entorn,
l'aire tot just em duia les sentors
secretes de l'argila, de l'herbei.

Jo esperava aquells llavis i aquells ulls,
enamorat, per simpatia ardent,
d'un àmbit tan benigne i sense frau.

Palau obert als vents, sostrat de cel,
dels homes born i tomba, i llur bressol.

L'Alba arrega per un
 gran lluny, a la dreta
 Un cop de la dreta
 al poble d'Alba

X. ALTRES POEMES

El qual és un poema
 de vigília de vigília
 i de vigília de vigília
 El poema de l'empert,
 i el poema de la vigília

La breu de la meua pàgina
 d'un vell llibre de la meua
 El poema de la meua pàgina
 d'un vell llibre de la meua
 El poema de la meua pàgina
 d'un vell llibre de la meua

El poema de la meua pàgina
 d'un vell llibre de la meua
 El poema de la meua pàgina
 d'un vell llibre de la meua
 El poema de la meua pàgina
 d'un vell llibre de la meua

El poema de la meua pàgina
 d'un vell llibre de la meua
 El poema de la meua pàgina
 d'un vell llibre de la meua

LO SOMNI

A Sigmund Freud

L'illa navega per un
mar llaurat, a la deriva.
Hi viatgen al damunt
el poeta Carles Riba
i un jove encara difunt.

Els nodreix una palmera,
els vigilen dos xiprers
i els proclama una bandera.
El poeta riu i espera,
i el difunt calla només.

La bandera és una pàgina
d'un vell llibre sense mots,
que passà un cicle entre llots,
assumit per la voràgine
que un poc més ens xucla a tots.

El poeta Riba riu
i espera arribar a la riba.
Solitud el té captiu
i multitud el captiva.
El jove fa la viu-viu.

Una gavina pel mar
i un dofí pel cel segueixen
llur presó, vehicle, llar,

xalet, oratori, bar,
illa on duren i es glateixen.

Què els espera a l'altre pol?
El moll petri d'una rada,
tot de gent endiumenjada,
xaranga, coloms de dol
i parlaments d'arribada.

En Riba calla per punt
i la bandera sondrolla.
Els xiprers, amb el difunt,
el qual, aterrit com un
nàufreg, avia una ampolla.

1934

ENCARA

Primavera de sang,
honor meva i horror,
verdeja sobre el fang.

En la visible nit
closa esperança, mut
record que ja és oblit.

Només alabatent
amor desalenat,
ales i alè del vent.

Esborren fats experts
la petja del retorn
en els camins deserts.

Albes d'engany. Estel
infidel. Perquè el món
ha malpensat del cel.

Mes la mort, bella encar,
davalla com un riu
vers la Infinita Mar.

1938

ÀRIA DEL DIUMENGE

El cordó, mare, entre tu i jo,
vint-i-dos anys que el van tallar;
però aquesta mala llet
de qui vols que la tingui?
Sí, prou que ho veig: tu ets mansa i resignada,
respectuosa amb els poders
—els coneguessis, els poders!—,
però vés a saber: potser algun rebesavi
que anava amb en Joan de Serrallonga!

Doncs no somiquis, no pateixis
perquè em remoc com una serp encaixonada.

Sí, calla, t'ho endevino:
t'han dit que faig de llop amic de xais.
Els xais, els nostres, que són tants!
Aquests, neguit i ràbia,
d'altres servils per càlcul i mofaires,
però tots amb el cor feixuc
del pes malaguanyat,
del temps perdut,
de la total i enorme cabronada.

No, mare; no em diguis amb veu prima:
«Noi, compleix i aniràs endavant
com el fill de la Rita bugadera
que ja és xofer de l'amo —m'han dit—
i va mudar tot gratis, i estalvia
per fer casa, i no renega, i...»
Prou, mare, ja en tinc el bossot ple!
Jo sóc fet d'una fusta
amb massa grops; qui en té la culpa?
Treballar per a ells? Ja s'ho faran, gentussa!
No m'hi canso pas gaire, diguem gens.
Estic podrit d'impaciència
i d'esperances fules.
Les mosses me les miro de lluny:
perquè abans vull guanyar-me-les, comprens?
No com els gossos.
M'entela el nas
una boira greixosa que put a senyoràs.
Tot és llord al voltant,
tot és romàtic de tants anys
d'una pau de femer i casa de cites,

d'hospici i gran hotel.

Mare, és molt suat allò que dius sovint:

«Déu ens doni salut i feina!»

Ni salut de capó

ni feina comprada amb el rebuig!

Hi ha terres on els homes són homes,

on el treball és d'ells, de tots;

això no ho porten els diaris.

Aquí, bestiar de punts i pagues

i un capmàs d'aspirina, enterrament i absoltes.

Bestiar encorralat, encamionat,

que a vegades fins i tot renilla

i esbufega de franc visques i fores.

Fotre, mal...!

No t'esveris, dona.

Els diumenges com ara, quan m'afaito,

xerro com una mallerenga,

ni sé què m'empatollo...

Família, si em desessin

no em deixeu sobretot, mai de la vida!

sense celtes dels llargs...

Ja hi tornes, mare? Si no passa res!

Som el jovent, nosaltres. Ara ens toca.

És la llei del vaivé.

Alguns potser els espinyaran.

Jo, veus?, amb celtes en tinc prou:

del fum pudent em vénen les idees.

Mare, tens foc?

1963

EPITAFI REBLAT

*En el desè aniversari de la destrucció
de Carles Riba.*

Espolsa't, tomba fútil, els llorers i les flors.
L'Arbre fou abatut i no era temps. Fugim!
Encara ens acredita més recança, més plors:
fugim d'aquella mort massa greu com d'un crim.

1969

L'AMO NOU

Un déu vell, però inexpert
treu el nas pel celobert.
El déu ha perdut la carta,
els mortals fins les enveges
—és que, de fet, viuen massa.
Els rius duen aigua amb sal,
el món és horitzontal:
un desmesurat Vallès
(com en temps de Moïses).

En Miró trasplanta gèrmens
al Japó, però l'Espriu
hi anteposa un adjectiu.

El sol muda de sistema,
el foc se'n torna a l'Olimp:
fuig de la crema i del crim.

L'amor és un telegrama
del temps del Mercat Comú:
«Arribo demà, Michel;
farem les paus al motel».

El déu renuncia al seny
i l'opus guanya terreny.
Blancs, negres, grocs i morens
ja en tenen els d'allò plens.

Amb claus i a cops de martell
la pau va clavant la pell
a la carn fofa del brau.

Un temps eixut, dissecat,
estrafà l'eternitat.
La gent menja pols de golfes,
els esquelets fan paret.
Tota saliva és dejuna.
Hi ha la darrera parella
per amor del cap-i-cua.

L'home lladra, el gos i el gat
li retiren l'amistat.

I el déu vell para l'orella
en espera d'un gran plor
mundial —no hi ha ningú—
i d'un crit del seu hereu
que arriba amb el «Fiat» nou.

1969

VERMELLA COM EL FOC, I CALDA

Mai, mai no acabo,
mai no acabo d'ésser;
cent llegües de mal camí.

Si sé que sóc és pel nom amb què em criden,
amb què em cridaven els vells,
ara tots morts.

I espero que em somoguin els joves.
Passaran de llarg, ben segur,
tot obrint-se carrera. Com les flames.

Els homes es lliuren als camins,
la sang els crema i els llatzera:
torxes amunt i avall.

Per què és tan vermella la sang?
Vermella com el foc, i calda.

Qui ho pinta, tot això?
Qui ha triat el color de la nostra substància?
Argila cuita o pedres llançades enrera
—filles també del foc.

L'amor crepita,
crepita l'odi,
l'ambició i la fe.
Vessa la sang en el crim i en el part.
És combustió la vida,
cendra la mort.

M'haguessin embegut
de la saba freda de l'arbre,
empès per la creixença del verd!

Els arbres pugen immòbils i en silenci,
fills subalterns de la terra i el sol.
Tot ho ignoren d'ells i dels altres;
les aures escampen, si s'escau,
llur sement lleugera, i tan neta!
Pares del bosc, serens,
mai fugitius davant la mort.
Patriarques alts, no altius,
sense tara.
Infants de ningú.
Cap joc no els torba, sinó el vent.
Amb fruits;
amb ocells, llur sola veu.
Cecs i sords obseqüents complidors de la Llei.

Els homes, tanmateix
—animàlia lasciva,
cruel, avara,
garbuix de covardies i falsies—
coneixen i es coneixen
i apliquen les maldats de la sang;
i es disfressen —únics—
amb déus i amb saviesa.

1970

QUÈ HA PASSAT?

Què ha passat?
Què em passa?
Tan poca cosa som —o sóc?

Ara m'adono
que he saltat, d'un cop,
tot el meu temps i els meus districtes
en vol sotraguejat i velocíssim.
Perquè tot sembla ahir
i veig i miro encara
com un infant meditatiu, atònit,
i ja torno a callar, enlluernat o atemorit
per la vida i la remor dels altres.

Ai quin escarn, quin frau més diabòlic!
Tant he perdut i tan poc he collit?
Ni una embosta ningú no em deu?

Resten amics i amors somnàmbuls;
vanament em tempten.
Quan allargo les mans
em desvetllo a mitges a un somni nou,
en un indret de pèrfida parença:
sembla el meu, l'avesat;
m'encercla.

Jo el presideixo encara, illús de mi,
amb ressò de paraules, curt de vista,
i, al capdavall, si esbatano els ulls,
desesmat i en agonia.

Tanmateix la insídia és enginyosa
i amb les ombres barreja —ho juraria—
criatures actives, gràcies!
que em tracten i em gombolden
puntualment —neutres artefactes.

Lucidesa, no em deixis,
resta'm fidel, memòria!
Fins a la fi!

Després, ja a la vessant obaga,
puguí per sempre maurar el record
d'unes resquícies vaporoses
de mi, de tu, de l'altra,

a la celístia d'una nit de llimbs,
potser entre indicis
de fresseig de fulles,
alè de vi, sentida d'all,
eco estantís de rossinyol o de lladrucs,
esborralls de tendresa
d'home per a l'home.

1973

II. LES DÉRIVATIVES ALGÈRE, 1904

V.	Ammoniac, nitrate potassique	75
VII.	Et produit d'acide à acide	76
VIII.	Mélange de ces deux produits	80
IX.	1° Acide et acide de acide	81
X.	Idem	81
XI.	— Chlorure d'acide et acide, avec produit	82
XII.	Idem d'acide et de acide	84
XIII.	Acide par addition, avec l'acide même	85
XIV.	Acide d'acide et acide par produit de	86

INDEX

III. LES DÉRIVATIVES ALGÈRE, 1907

Ammoniac	81
Acide	82
Acide d'acide	83
Chlorure	84
Acide d'acide	85
Chlorure d'acide	86
Acide d'acide	87
Chlorure d'acide	88
Acide d'acide	89
Chlorure d'acide	90
Acide d'acide	91
Chlorure d'acide	92
Acide d'acide	93
Chlorure d'acide	94
Acide d'acide	95
Chlorure d'acide	96
Acide d'acide	97
Chlorure d'acide	98
Acide d'acide	99
Chlorure d'acide	100

Pròleg	9
------------------	---

I. *De LES DECAPITACIONS*, Sabadell, 1934

V. <i>Antonio</i> , mestre perruquer . . .	19
VII. El poeta vell i coix	19
VIII. Home alt en cambra petita . .	20
XI. L'infant el cavall de cartó . . .	21
XII. Mort esclava!	21
XV. —Quina roba de nit i quin perfum	22
XVI. Ha dansat con la novícia . . .	24
XVII. Avia per telèfon una rialla trista .	25
XXV. L'escapçament tot just passà de moda	25

II. *De BESTIARI*, Barcelona, 1937

Conill	31
Porc	31
Vaca suïssa	32
Girafa	33
Rata-pinyada	33
Colomí	33
Rossinyol caduc	34
Llocà	34
Diplodocus	35
Mosques i mosquits	36
Musclo	36
Ostra	36
Jo	37

III. *ODA A BARCELONA*, Barcelona, 1936 . 41

IV. *De SALÓ DE TARDOR*, Santiago de Xile, 1947

Lletra d'assassí per amor	49
Infinita fortuna de la sang	49
La dona de la nit alta	52
Nit final	53
Ventall de vidueta	54
En el paravent d'una dama que seixanteja .	55
La intrusa	57
Idil·li	58
Romanç miserable	60
Catalunya	62
Corrandes d'exili	63
El freu	65
Fragments d'un retaule	66
Infants	67

V. *De TERRA DE NAUFRAGIS*, Barcelona, 1956

Complanta de Nadal	71
Raconto	72
Infern de polígam	74
Suïcidi en el pou	75
El guany	75
Les cendres	76
Noè	76
Guió	79

Interior	81
La infermera	82
Ossada meva	84

VI. *De VACANCES PAGADES*, Barcelona, 1960

Pregària de gener	89
Joc	90
Lai	91
La croada	92
L'amor de l'home	93
Ja és hora que se sàpiga	95
Les soledats	97
Mort de Carles Riba	98
Savis, poetes, homes feliços, dones del poble malmenjades	99
Vacances pagades	102
Salm de les llàgrimes	104

VII. *De DOTZE AIGUAFORTS DE GRANYER*, Barcelona, 1962

Colom	109
Meix	109
Ases	110
Bou	111

VIII. *De CIRCUMSTÀNCIES*, Barcelona, 1968

Edat antiga	115
Prehistòria	121

Sense passaport	124
Temps de diàleg	125
Assaig de plagi a la taverna	134
Cançoneta folk del nou pobre	135

IX. *De QUATRE MIL MOTS*, Barcelona, 1977

Covards	139
Superhomes	139
Llenguatges i paraula	140
L'empresa	142
Infern	142
Petita fi del món	143
Suïcida	144
L'ignorant	144
Tot és ahir	145
Jo o ningú	146
Cel de palla	146
Guerra santa	148
Em retiro al desert	149
Balada del comte Mal Genet	150
Declaració jurada	152
Natura viva	153

X. *ALTRES POEMES*

Lo somni	157
Encara	158
Ària del diumenge	159
Epitafi reblat	162
L'amo nou	162
Vermella com el foc, i calda	164
Què ha passat?	166

ELS LLIBRES DE L'ÓSSA MENOR (2a. època)

- EL TOMB DE L'ANY, de Josep Carner. (2a. edició.)
A LA PARET ESCRIT AMB GUIX. Poesia alemanya de combat.
A cura de Feliu Formosa i Artur Quintana. (2a. edició.)
COM UN NÚVOL LLEUGER. Interpretació de poesia xinesa,
per Marià Manent.
L'EVANGELI SEGONS UN DE TANTS, de Blai Bonet. Premi Carles
Riba 1962.
L'HOME I EL LÍMIT, de Màrius Sampere. Premi Carles Riba
1963.
QUI ENGANYA, PARA, de Xavier Amorós. Premi Carles Riba
1964.
CADA PARAULA UN VIDRE, de Francesc Vallverdú. Premi Carles
Riba 1965.
CIRCUMSTÀNCIES, de Pere Quart. Premi d'Honor de les Lletres
Catalanes 1970. (4a. edició.)
LES TAULES DE MARDUK, de Joan Ferraté.
MADONA I L'ARBRE, de Guillem d'Efak. Premi Carles Riba
1966.
HOMES QUE ES BANYEN, de Francesc Parcerisas. Premi Carles
Riba 1967.
TERRA NEGRA, de Jaume Vidal Alcover. Premi Carles Riba
1968.
LA VIDA NOVA, de Joan Vergés. Premi Carles Riba 1969.
40 SONETS DE SHAKESPEARE. Versió de Joan Triadú.
ENTRE LA MULTITUD, de Joan Colomines.
PER A UN DUC BACH ESCRIVÍ MÚSICA D'ORGUE, A WEIMAR, de
Josep Elias. Premi Carles Riba 1970.
EL SUPLICANT, LA DEU I L'ESMA, de J. M. Boix i Selva. Premi
Carles Riba 1971.
POESIA (LLENGUA DE FOC, SI EL GRA NO MOR..., LA PEDRA EN LA
VEU), de Pere Ribot.
POEMES DE L'ALQUIMISTA, de J. Palau i Fabre. (4.ª edició, revi-
sada i augmentada.)
CRÒNICA, de Joan Colomines.
QUADERN DE VACANCES, de Miquel Martí i Pol. (3.ª edició.)

PRESÓ DE CENDRA, d'Alfred Badia.
VENT D'ARAM, de Joan Vinyoli. (2a. edició.)
POESIA COMPLETA, de Mao Tse-tung. Traducció de Manuel de Seabra i Joaquim Horta.
LA PEDRA EN LA VEU, de Pere Ribot.
VACANCES PAGADES, de Pere Quart. (8.ª edició.)
ANTOLOGIA, de Yehuda Amichai.
LA FI DEL FIL, de Xavier Bru de Sala. Premi Carles Riba 1972.
CAPPARE, de Joan Brossa.
ALBES BREUS A LES MANS, de Feliu Formosa.
LES CANÇONS D'ARIADNA, de Salvador Espriu. Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 1972. (4a. edició.)
POEMES, d'Armand Obiols.
ELS HIMNES, d'Agustí Bartra. Premi Carles Riba 1973.
BALANÇ D'ÚLTIMA HORA, de Joaquim Horta.
ELS FETS, de Blai Bonet.
OCCIT ENYOR, de Ramon Pinyol. Premi Carles Riba 1974.
SEMINOCTURN-SEMIDIURN, de Joan Argenté. Premi Carles Riba 1975.
ARREU ON VALGUIN LES PARAULES, ELS HOMES, de Manuel de Pedrolo.
CAU DE LLUNES, de Maria-Mercè Marçal. Premi Carles Riba 1976.
VIDA TERRENA, de Fèlix Cucurull.
QUATRE MIL MOTS, de Pere Quart.
BOTONS DE TIGES GRISES, d'Olga Xirinachs.
LLIBRE DELS VIATGES, de Feliu Formosa. Premi Carles Riba 1977.
LES DECAPITACIONS, de Pere Quart (6a. edició).
EL PROCÉS, de V. Andrés Estellés, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.
PRESONER DE LA BOIRA, de Josep M. Boix i Selva.
LLENÇOL DE NOCES, d'Olga Xirinachs.
FLAUTA DEL SOL, de Jordi Pàmies. Premi Carles Riba, 1978.
QUAN?, de Miquel de Palol.
CANT DE L'ARC, de Blai Bonet.

En preparació

EL CRIT DEL DESERT, de Pere Ribot.

AMFORA, de Ventura Gassol.

L'HOSTE INSÒLIT, de Martí i Pol.

Sèrie «Antologies»

ANTOLOGIA POÈTICA DE J. V. FOIX. Tria de M. Manent, Pere Quart, J. Romeu, G. Ferreter, A. Manent i P. Gimferrer.

ASSAIG D'ANTOLOGIA DE TOMÀS GARCÉS. Tria de l'autor.

ANTOLOGIA POÈTICA DE MARIÀ MANENT. Tria de l'autor. Pròleg de Pere Gimferrer.

PERE QUART. Tria i pròleg de Joan Triadú.

En preparació

AGUSTÍ ESCLASANS. Tria de Fèlix Cucurull i Osvald Cardona. Pròleg d'Osvald Cardona.

CARLES RIBA. Tria i pròleg de Joan Triadú.

GUERAU DE LIOST. Tria i pròleg de Marià Manent.

JOSEP CARNER. Tria i pròleg d'Albert Manent.

MARTÍ I POL. Tria i pròleg de Ricard Torrents.

Sèrie especial

BESTIARI, de Pere Quart. Il·lustracions de Xavier Nogués (6a. edició).

ALLÒ QUE NO DIU «LA VANGUARDIA», de J. V. Foix.

PROVERBIS D'ACÍ I D'ALLÀ, de Josep Carner.

ANTOLOGIA DE LA POESIA ERÒTICA CATALANA DEL SEGLE XX, per J. M. Sala-Valldaura.

12°
DIPUTACIÓ PROVINCIAL
DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

Reg. 461.768

Sig. 833.51

Oss 12°

EDICIONS PROA

